

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

FiguranDten

Kim Gevaert bij tikkertje spelen al een tikkeltje sneller

Meer harmonie tussen Vilvoordse bevolkingsgroepen

Verkeersveiligheid; bebouwde kom mag geen slagveld blijven

Krijgsgevangenen in Overijse

Uitdoven van faciliteiten lont in communautair kruitvat

Vlaams minister-president Patrick Dewael is 'geschrokken' van de resultaten die het recente onderzoek 'Faciliteiten in de rand' van de Vrije Universiteit Brussel aan het licht bracht (zie ook blz. 4). Op een colloquium ter gelegenheid van het eerste lustrum van de vzw 'de Rand' op 26 oktober l.l. noemde hij het 'onthutsend' dat de faciliteiten niet tot verhoopde integratie hebben geleid, maar veeleer een hefboom waren voor verfransing. De vraag rijst wat hier voor de meeste onthutsing zorgt: de inschatting van de minister-president of de bevindingen op zich.

De inwoners van de zes faciliténgemeenten rond Brussel hadden de VUB-studie alvast niet nodig om tot dezelfde conclusies te komen inzake de voortschrijdende verfransing. Voor hen zijn de opmerking van Dewael en de bevindingen van de VUB-studie niet meer dan mosterd na de maaltijd. Tijdens zijn toespraak in GC de Bosuil in Jezus-Eik merkte de minister-president op dat de faciliteiten hun doel zijn voorbijgeschoten en dus moeten uitdoven. Lovenswaardige woorden uiteraard, maar tussen droom en daad zullen nog wel de nodige wetten en praktische bezwaren rijzen. Hoe anders de prompte reacties inschalen die n.a.v. deze toespraak in het Franstalige kamp te beluisteren waren? De communautaire pacificatie die voordien door de paars-groene coalitie in alle toonaarden werd bezongen, klonk plots vals. De b-mols vanuit Franstalige hoek logen er immers niet om: 'onbespreekbaar' en 'onaanvaardbaar' heette het daar. PS-voorman Elio Di Rupo vond zelfs dat de burgers recht hebben op een beetje meer democratische volwassenheid van een Vlaams regeringsleider, een opmerking die Dewael niet zomaar naast zich neer kan leggen.

Ze blijven moeilijk doen

Ook die andere denkpiste die Dewael in Jezus-Eik bewandelde, belooft in een doodlopend straatje uit te monden, hoe nobel en terecht ze ook moge zijn. Volgens de minister-president zijn de Franstaligen die zich in de Vlaamse rand komen vestigen, geen historische minderheid. Die bedenking koppelde hij aan de recente discussies over een inburgeringsdecreet voor nieuwkomers in Vlaanderen. 'Ik ken geen enkel land waar men, in het kader van deze discussie over inburgering, overweegt om nieuwkomers faciliteiten te verlenen zoals de Franstaligen die al sedert de jaren zestig

van vorige eeuw in deze zes Vlaamse gemeenten genieten', aldus Dewael. 'Ik vind het niet meer dan hoffelijk om Frans te spreken in Wallonië. Ik vraag me af wat hoffelijker is: de rondzendbrief Peeters, die Franstaligen nog altijd de kans geeft om een Franstalige vertaling te krijgen van een Nederlands formulier dat ze niet begrijpen, of Franstaligen die na bijna veertig jaar faciliteiten en tegemoetkomingen tot integratie nog altijd moeilijk doen over een milieutaks in de taal van de streek?'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

'Ik ken geen enkel land waar men nieuwkomers faciliteiten verleent zoals de Franstaligen hier genieten'

Dewael moeten de Vlaamse democratische krachten nu verhinderen dat de Franstaligen dit niet toepasbare rapport in het Belgische kader trachten te verzilveren. Daarom riep hij de Vlaamse partijen in zijn gelegenheidstoespraak op om de goedkeuring van het zogenaamde minderhedenverdrag te weigeren, niet alleen in het Vlaamse parlement maar ook in de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers. Precies daar dreigt het schoentje te knellen; aan frontvorming over de partijgrenzen heen, zoals de Franstaligen in communautaire dossiers doen, komen de Vlaamse partijen al jaren niet meer toe. En niets wettigt de hoop op beterschap in de nabije toekomst.

Johan Cuppens

La suppression des facilités met le feu aux poudres

Le ministre-président flamand Patrick Dewael est 'effaré' par les résultats de l'étude récente menée par la VUB sur les 'Facilités à la périphérie' (cf. page 4). Lors d'une conférence donnée à l'occasion du premier lustre de l'asbl 'de Rand' le 26 octobre 2002, il qualifia de 'déconcertant' le fait que les facilités n'ont pas abouti à l'intégration escomptée, mais ont plutôt servi à la francisation. Reste à savoir ce que la majorité considère comme le plus déconcertant: les déclarations du ministre-président ou les résultats en soi.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

- De nieuwe routes die federaal minister van Verkeer Isabelle Durant (Ecolo) introduceert, hebben concreet tot gevolg dat de inwoners van een zestal Vlaams-Brabantse gemeenten voortaan alle vliegverkeer moeten verwerken. (journalist Geert Sciote in De Morgen)
- Slechts 10.500 in plaats van 19.900 mensen zullen volgens onze berekeningen nog hinder ondervinden. Het is de eerste keer dat vluchtroutes rekening houden met de milieu- en overlastproblematiek. (federaal minister van Verkeer Isabelle Durant in De Morgen)
- Precies 25 jaar geleden had de toenmalige minister van Verkeer Charbert (CD&V) hetzelfde onzalige idee. (luchtvaartspecialist Herman De Wulf in Het Laatste Nieuws)
- Toch betekent concentratie, gecombineerd met het gebruik van stillere toestellen, een verbetering. De aangepaste opstijgroute zal minder hinder veroorzaken. (Philippe Touwaide, ombudsman voor de luchthaven in Het Nieuwsblad)
- Zo zijn er inderdaad minder mensen die onder de miserie leven. Minder kiezers die tegen de borst worden gestoten. Vooral de Franstalige kiezers van mevrouw Durant: de fel verfranste oostkant van Brussel, Kraainem, Tervuren, Woluwe, waar ook veel gewichtige functionarissen wonen; daar zijn ze er compleet vanaf. (cardioloog Marc Goethals in Het Laatste Nieuws)
- Minister Durant zegt dat wij niet te klagen hebben. Ik kan alleen maar besluiten dat wij de ecologische vluchtelingen zijn die de streek zullen moeten verlaten om te kunnen overleven. (lezersbrief van Jacqueline Lenaerts uit Meise in Het Nieuwsblad)

VAN HOREN ZEGGEN

- Dit is oude, puur electorale politiek, die om macht en lobbywerk draait, en voor geen millimeter rekening houdt met de Vlaamse burger. (cardioloog Marc Goethals in Het Laatste Nieuws)
- Zij wil tot elke prijs haar kiezers van het

Brussels Gewest voor de verkiezingen van 2003 van deze geluidshinder verlossen. De inwoners van Noord-West-Brabant betalen hiervoor het gelag. (motie van het college van burgemeester en schepenen van Vilvoorde)

- We vrezen dat de nieuwe procedure op zuiver politieke aspiraties berust. In plaats van de nachtelijke overlast eerlijk te spreiden zoals in het verleden, wil men nu enkele Brusselse gemeenten en enkele rijke gemeenten ten zuiden van Brussel sparen. (voorzitter Erik Tamborijn van actiegroep Daedalus in De Morgen)
- We zijn niet tegen nachtvluchten, maar eisen een evenwichtige spreiding van de dag- en nachtvluchten over alle gemeenten rond de luchthaven, Brussel, de Noord- en Oostrand. (Hilde Wyckaert van actiegroep Daedalus in De Financieel Economische Tijd)
- Wij reiken de hand naar andere gemeenten in de rand. Een luchthaven brengt lusten en lasten met zich mee. Dat enkele gemeenten moeten opdraaien voor alle hinder is onrechtvaardig. Die situatie wordt onhoudbaar. (federaal parlementslid en Vilvoords VLD-voorzitter Willy Cortois in Het Nieuwsblad)
- Het is mogelijk, behalve bij sterke wind uit een bepaalde richting, om afwisselend noordelijke en zuidelijke routes te gebruiken zodat eenieder ietwat gespaard wordt en de hinder democratisch verdeeld wordt. (actiegroep Leefbaar Diegem in Het Nieuwsblad)
- Agalev blijft voorstander van een gefaseerde afschaffing van de nachtvluchten, te beginnen met een volledig verbod van vrijdagavond tot maandagmorgen en de uitbreiding van de nachtperiode tot 7 uur. (persmededeling van Agalev, regio Halle-Vilvoorde en regio Leuven)
- Voor Wakker Vlaams-Brabant is het duidelijk dat voor het leefmilieu en de volksgezondheid, de enige échte oplossing van het probleem de invoering is van een totaalverbod op nachtvluchten. (open brief van Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw)

Faciliteiten werken verfransing in de hand 4

Scheefgegroeide situatie in sociale woningbouw niet meer recht te zetten 8

FiguranDten 10

Kim Gevaert haalde in augustus van dit jaar op het Europees kampioenschap atletiek in München maar liefst twee zilveren medailles: een op de 100 en een op de 200 meter. Ze is de eerste Belgische vrouw die daar op dat niveau ooit in slaagde.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Volkssterrenwacht Mira wil meer mensen naar de hemel lokken 12

Actieplan Verkeersveiligheid (2) 22

Dorpsgezichten (7) 26

Op het einde van de tweede wereldoorlog installeerden de geallieerden op de vlakte van Terlanen bij Overijse een groot krijgsgevangenenkamp voor Duitsers en hun handlangers. De bekende schrijver en latere Nobelprijswinnaar voor literatuur Heinrich Böll vertoefde er - ten onrechte - ook een tijdje.

FOTO UIT 'HET DUITSE KRIJGSGEVANGENENKAMP NUMMER 2228 VAN OVERIJSE-TERLANEN' G. DEBECKER

Kunstgalerij Ise.Dase 29

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Progebraille-Helen Keller, tel. 02-466 94 40 of met de redactie.

E N O O K N O G

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6

ZONDER OMWEGEN 24 • VAN HUIZEN EN TUINEN 25

RESTAURANDT 28 • GASTENBOEK 32

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en wordt uitgegeven door vzw 'de Rand'.
 Hoofdredactie: Henry Coenjaarts
 Eindredactie en coördinatie: Petra Goovaerts
 Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel
 Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele
 REDACTIEADRES:
 Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse
 tel 02-767 57 89, fax 02-767 57 86, randkrant@derand.be
 Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,
 Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse

Faciliteiten werken verfransing in de hand

De speciale taalregeling die sinds 1963 in de zes faciliteitengemeenten rond Brussel van kracht is, heeft de verfransing geenszins afgeremd. Integendeel zelfs: ze heeft de verfransing in de hand gewerkt. Van integratie van de Franstaligen is absoluut geen sprake en beterschap zit er al evenmin in. Dat zijn de conclusies uit een breed onderzoek van het Centrum voor de Interdisciplinaire Studie van Brussel van de Vrije Universiteit Brussel.

Het nieuwe onderzoek peilt naar de situatie in de Zes (Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem) met daaraan gekoppeld drie zogenaamde 'controlegemeenten' (Grimbergen, Sint-Pieters-Leeuw en Tervuren). In deze negen gemeenten werden in totaal 1.029 inwoners ondervraagd, of ongeveer honderd per gemeente. Uit het onderzoek blijkt dat meer dan de helft (52,2%) van de inwoners van de faciliteitengemeenten Franstalig is, tegenover 22,3 procent Nederlandstalig. Nog eens 12 procent noemt zich 'traditioneel' tweetalig terwijl de overigen buiten die twee grote categorieën vallen (vooral anderstalige buitenlanders). In de drie controlegemeenten ziet het plaatje er anders uit: daar is 51,1 procent Nederlandstalig en minder dan een kwart Franstalig. Janssens stipt hierbij aan dat de faciliteitengemeenten hoofdzakelijk Franstalige inwijkelingen (vooral uit Brussel) aantrekken, terwijl zich in de controlegemeenten vooral eentalig Nederlandstalige gezinnen vestigen. De conclusie ligt dan ook voor de hand: de verfransing van de faciliteitengemeenten zal nog toenemen.

Aparte werelden

Het onderzoek legt nog andere interessante aspecten bloot. Zo blijkt dat twee derde van de Nederlandstaligen in de randgemeenten zonder faciliteiten een uitsluitend Nederlandstalige vriendenkring heeft; in de faciliteitengemeenten geldt dat slechts voor een derde van de Nederlandstaligen. Franstaligen houden het in beide types gemeenten bij een haast eentalig Franstalige vriendenkring. Kortom, de twee taalgroepen leven grotendeels in twee aparte werelden. Dat komt ook goed tot uiting in de manier waarop ze hun informatie verzamelen. Franstaligen putten alleen uit Franstalige media, terwijl de Nederlandstaligen ook naar RTL of RTBF kijken of de krant Le Soir lezen.

Tweetalig gebied

Bijna alle ondervraagde inwoners van de faciliteitengemeenten zijn op de hoogte van het speciale statuut van hun ge-

meente. De Nederlandstaligen weten doorgaans wel dat het aparte statuut in de eerste plaats is bedoeld om de Franstaligen te helpen zich te integreren. Of dat ook lukt? Vrij unaniem merken de Nederlandstaligen op dat de faciliteiten de Franstaligen geenszins ertoe aanzetten Nederlands te leren of die taal te gebruiken. De Franstaligen op hun beurt beschouwen de faciliteiten als een politieke deal om de

communautaire vrede te bewaren. Beide taalgroepen geloven overigens niet dat er iets aan de bestaande faciliteitenregeling zal veranderen. Bijna 70% van de Nederlandstaligen en 64,8% van de Franstaligen verwacht een status quo. Wel hoopt 47,2% van de Franstaligen dat het gebied tweetalig wordt, en die hoop leeft ook bij maar liefst 30,6% van de Nederlandstaligen.

Weinig klachten

Uit dit kersverse onderzoek blijkt ook overduidelijk dat de mensen in de Zes niet echt geplaagd worden door communautaire spanningen. De faciliteiten mogen dan al af en toe voor koortsopstootjes zorgen bij

de politici, op het terrein is daar nauwelijks iets van te merken; 78 procent van de Nederlandstaligen heeft geen taalprobleem en hetzelfde geldt voor 89 procent van de Franstaligen. Een Nederlandstalige minderheid klaagt wel over de arrogante houding van de Franstaligen, terwijl een Franstalige minderheid zich bedreigd voelt door de 'confronterende Vlaamse aanwezigheid'.

Janssens & co reiken met dit onderzoek een waardevol instrument aan om het beleid in de Zes te herdenken. Het is alleen betreurenswaardig dat hun werk ontsierd wordt door talloze taalkundige en inhoudelijke slordigheden die een universitaire publicatie onwaardig zijn.

Johan Cuppens

'Taalfaciliteiten in de Rand' is verschenen in de reeks 'Brusselse Thema's' van de VUB, door Jimmy Koppen, Bart Distelmans en Rudi Janssens. Info: www.vubpress.be

'Facilities' concept works in French language's favour

The special language use regulations that have been in force since 1963 within the six 'faciliteitengemeenten' (municipalities with special minority language facilities) in the area around Brussels have done nothing to halt the Gallicizing trend. On the contrary: they've actually worked in its favour. There's no sign of any integration of the French-speaking population, and there don't seem to be any prospects for improvement either. These are the conclusions of a study - just published - by the VUB's 'Centre for the Interdisciplinary Study of Brussels'.

FOTO: PASCAL VIGNERON

Vilvoorde wil meer harmonie tussen zijn bevolkingsgroepen

In Vilvoorde wonen relatief veel vreemdelingen. Om te vermijden dat die mensen tweederangsburgers worden, heeft het gemeentebestuur een minderhedenbeleidsplan ontwikkeld. Het plan voorziet

FOTO: FASCAL VIGNERON

naast middelen en mogelijkheden voor een betere integratie van allochtonen, ook een 'lik-op-stuk-aanpak' van de kleine groep migranten die zich bezondigt aan criminaliteit.

Zo'n 20 procent van de 35.000 inwoners van Vilvoorde is van vreemde afkomst, samen goed voor 85 verschillende nationaliteiten. 'Vilvoorde heeft een heel lange traditie van immigratie', vertelt schepen van sociale zaken Hans Bonte (SPA). 'De oudste inwijkelingen, vooral van Spaanse en Italiaanse herkomst, wonen hier al 30 tot 50 jaar en zijn relatief goed ingeburgerd. De nieuwkomers daarentegen, zoals Marokkanen en Turken, zijn op vele gebieden maatschappelijk achtergesteld. Daardoor ontstaan wrijvingen die in een aantal gevallen aanleiding geven tot veiligheidsproblemen.'

Het minderhedenbeleidsplan bevat niet minder dan 25 opdrachten aan de diverse stadsdiensten om initiatieven te nemen op alle maatschappelijke

domeinen waar de achterstelling tot uiting komt, gaande van onderwijs, tewerkstelling, cultuur, sport, jeugdwerk, huisvesting tot deelname aan het beleid. 'Het plan is tot stand gekomen in nauw overleg met alle allochtone groepen. Het is trouwens de bedoeling om via dit overleg tot een adviesraad voor minderheden te komen', aldus Bonte.

Investeren in onderwijs

Volgens Hans Bonte speelt onderwijs een belangrijke rol bij integratie. 'Daarom investeren we in ondersteuning van kinderen die op school problemen hebben. Er wordt ondermeer samengewerkt met Bledi, een nieuwe organisatie van afgestudeerde migranten, die scholieren op cruciale momenten hulp biedt. Daarnaast is er ook aandacht voor de ouders van de scholieren die vaak niet in staat zijn hun kinderen te helpen, zoals andere ouders dat doen.'

Geeft onderwijs pas op lange termijn resultaat, Nederlandse taallessen hebben al op korte termijn een gunstig effect op het integratieproces. 'Nieuwkomers worden daarom systematisch aangeschreven om lessen Nederlands en maatschappelijke oriëntatie te volgen. Naast de initiatieven die uitgaan van het Vlaams Gewest en de provincie, organiseren we zelf taallessen in Koningslo en Houtem', zegt Bonte. De wachtlijsten voor de taallessen zijn erg lang, maar de vraag vanuit Vilvoorde naar de hogere overheid om met meer middelen over de brug te komen, heeft vooralsnog weinig opgeleverd. Op het vlak van tewerkstelling wil Vilvoorde het goede voorbeeld geven door op termijn het personeel van de stad, het OCMW en de politie in overeenstemming te brengen met de werkelijke bevolkingssamenstelling. Bonte meent dat de globale dienstverlening daardoor zal verbeteren. Als voorbeeld noemt hij de aanwezigheid in het politiekorps van agenten van buitenlandse herkomst waardoor communicatieproblemen worden vermeden.

Harde kern veroorzaakt overlast

Een essentiële voorwaarde om het samenleven tussen de diverse culturen in Vilvoorde harmonieuzer te maken is echter dat tegelijk paal en perk kan gesteld worden aan de maatschappelijke overlast door een kleine groep. Bonte heeft het over een harde kern van 20 tot 30 allochtonen. 'Door hun wandaden ontstaat er een negatief beeld van alle Marokkaanse jongeren. Tijdens het overleg met de migranten over dit plan is door hen heel nadrukkelijk gevraagd om deze overlast efficiënter aan te pakken.'

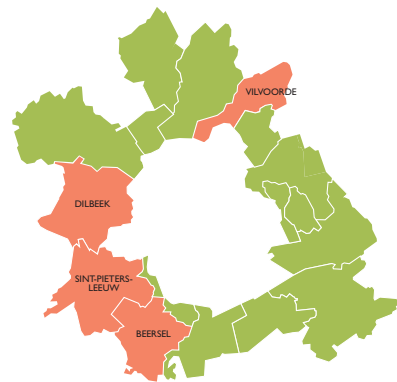
Naast initiatieven op het vlak van herstellbemiddeling tussen dader en slachtoffer, buurtbemiddeling en samenwerking met buurtvaders uit de migrantengemeenschap en het opzetten van alternatieve straffen, heeft de Vilvoordse politie duidelijke richtlijnen gekregen om elke wetsovertreding 'snel, passend en duidelijk' te beantwoorden. Vilvoorde vraagt de Vlaamse en federale overheid ook meer faciliteiten te creëren voor de opvang van de harde kern jeugd-delinquenten in gesloten instellingen.

Luc Vanheerentals

Vilvoorde will stärkere Harmonie zwischen seinen Bevölkerungsgruppen

Rund 20 Prozent der 35.000 Einwohner von Vilvoorde sind fremder Herkunft, insgesamt stehen sie für 85 verschiedene Nationalitäten. Um zu verhindern dass diese Menschen Bürger zweiten Ranges werden, hat die Gemeindeverwaltung einen Plan zur Minderheitenpolitik entwickelt. Der Plan sieht neben Mitteln und Möglichkeiten für eine bessere Integration der Zuwanderer auch ein Sofortreaktions-Programm für die kleine Gruppe der Migrantenvor, die das Gesetz brechen. 'Der Plan wurde in enger Absprache mit allen Zuwanderergruppen aufgestellt. Das Ziel besteht übrigens darin, über diese Beratungen zu einem Minderheiten-Beirat zu gelangen', sagt Stadtrat für Soziale Angelegenheiten Hans Bonte (SPA.).

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

VILVOORDE

Post bakt het steeds bruiner

Met de regelmaat van de klok krijgen wij op de redactie boze telefoontjes, brieven of e-mails van lezers uit heel de rand, maar vooral uit Vilvoorde, die er hun beklag over doen dat ze Randkrant helemaal niet, met weken vertraging of volgestouwd met allerlei

ongewenst drukwerk ontvangen. Wij brengen die grieven al jaren ter kennis van de Post en hebben inmiddels geleerd dat je net zo goed water naar de oceaan kunt dragen. In oktober l.l. was het in Vilvoorde echt goed raak. Van de bijna 15.000 exem-

plaren die de Post er contractueel in het begin van de maand moet verdelen, waren er op 29 oktober maar liefst 7.000 exemplaren nog niet bezorgd. De Post heeft zich bij ons niet eens verontschuldigd voor deze ondermaatse dienstverlening, laat staan dat men er een sluitende verklaring voor zou geven. Wij zijn helaas genoodzaakt om verder van de diensten van

dit weinig klantvriendelijk bedrijf gebruik te blijven maken, omdat er (nog) geen valabel alternatief is. Zowel u, lezer, als wij zullen dus nog even op de tanden moeten bijten. **HC**

VILVOORDE

Beter Leven

In Vilvoorde is een nieuwe drukingsgroep opgericht tegen allerlei vormen van hinder die de naam 'Beter

sen hebben bijvoorbeeld klachten over de geurhinder van Indaver. Sinds een aantal maanden is er ook protest tegen de komst van een waterzuiveringsstation. Ook omtrent die zaken kunnen de mensen bij ons terecht. Door de krachten te bundelen kunnen we meer druk uitoefenen op de bevoegde instanties', besluit Monique Devuyt. Voor meer informatie over 'Beter Leven in Vilvoorde': e-mail bliv@pandora.be of tel. 0479-23 89 92 (Monique Devuyt). **TD**

DILBEEK

Te weinig fuifzalen

De werkgroep fuiven in Dilbeek is nog steeds op zoek naar geschikte ruimtes in de gemeente waar fuiven gehouden kunnen worden. In 1998 werkte de jeugdraad een fuifcharter uit tussen zaalexploitanten en organisatoren van fuiven. Het voornaamste doel van dat charter, meer zalen openstellen voor fuiven, werd niet volledig bereikt. 'Er zijn in vergelijking met vier jaar geleden wel iets meer zalen

waarin fuiven georganiseerd kunnen worden, maar ze zijn vaak niet beschikbaar omdat heel wat verenigingen er ook hun activiteiten in organiseren', legt jeugd-welzijnswerker Sven Van Cauwenberge uit. De fuivenwerkgroep stelde daarom onlangs drie mogelijke zalen voor: het jeugdcentrum Castelhof, de brouwerij De Neve en de nieu-

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

FOTO: PASCAL VIGNERON

Leven in Vilvoorde' draagt. 'De concrete aanleiding voor de oprichting is de problematiek rond het nachtelijk vliegtuiglawaai waardoor ook Vilvoorde getroffen wordt', legt initiatiefneemster en CD&V-gemeenteraadslid Monique Devuyt uit. 'Vilvoorde is wel vertegenwoordigd in de Actie Noordrand tegen geluidshinder die gemeenteteoverschrijdend werkt, maar er bestond nog geen drukingsgroep die zich specifiek richt op de Vilvoordse problemen.' Naast de problematiek van het nachtelijk vliegtuiglawaai wil 'Beter Leven in Vilvoorde' ook rond andere thema's gaan werken. 'Heel wat men-

BRUSSEL-HALLE-VILVOORDE

Burgers voor burgers gezocht

Slachtofferhulp Brussel-Halle-Vilvoorde is op zoek naar nieuwe vrijwilligers voor haar project 'Burgers voor burgers' in de regio's Dilbeek, Halle en Vilvoorde. Slachtofferhulp staat ten dienste van iedereen die met een misdrijf of een ramp wordt geconfronteerd: het slachtoffer, zijn directe omgeving, nabestaanden, getuigen,... De vrijwilligers van Slachtofferhulp begeleiden alleen slachtoffers van éénmalige feiten (zoals inbraak, diefstal, verkeersongevallen, overvallen,...) en bij een aanmelding binnen een maand na de feiten. Ze bieden de slachtoffers emo-

tionele ondersteuning, verstrekken informatie, advies en bijstand, vergezellen slachtoffers naar instanties, bieden praktische hulp en verwijzen de slachtoffers indien nodig door naar professionele hulpverlening. Alle vrijwilligers krijgen een grondige basisopleiding en worden van dichtbij gevolgd door professionele krachten. Er worden geregeld bijkomende vormingen en interventies georganiseerd.

Interesse? Meer info krijgt u bij Slachtofferhulp, Groot Eiland 84, 1000 Brussel, tel. 02-514 40 25, e-mail grooteiland.slh@archipel.be

PG

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

we sportzaal waar al jaren sprake van is. 'Het college heeft onze voorstellen bekeken maar ze blijken om verschillende redenen niet haalbaar. Aan onze vraag naar een studie over mogelijke andere locaties wordt pas over een jaar gevolg gegeven, dus is er voorlopig geen oplossing in zicht', besluit Van Cauwenberge. **TD**

Minder auto's aan de schoolpoort

Wat doe je als het verkeer aan de schoolpoort bij het begin en het einde van de schooldag telkens weer dichtslibt? En als blijkt dat deze onveilige situatie volgens de ouders de grootste struikelsteen is op het vlak van verkeersveiligheid? De wagens uit de schoolomgeving bannen lijkt voor

dit dagelijks weerkerend probleem aan zowat alle Vlaamse schoolpoorten de meest aangewezen oplossing. Maar hoe ga je concreet te werk?

Een verkeerswerkgroep bestaande uit enkele leerkrachten, ouders en leden van het oudercomité van de St.-Lutgardisschool Zuun uit Sint-

FOTO: PASCAL VIGNERON

DE SCHAT VAN BEERSEL

Bijna 50 jaar geleden verscheen in de reeks 'Suske en Wiske' het stripverhaal 'De Schat van Beersel'. Willy Vandersteen vestigde hiermee de aandacht op het vervallen kasteel van Beersel. Het feodale slot van Beersel is een waterburcht die de Brabantse hertogen in de 13de eeuw lieten bouwen als verdedigingspost van Brussel tegen de aanvallen uit Vlaanderen en Henegouwen. Godfried van Hellebeke, drossaard van Brabant, die rond 1300 de eerste heren van Beersel opvolgde, wordt beschouwd als de bouwheer van het slot. Door het huwelijk van zijn kleindochter Marie kwam Beersel in handen van Jan van Witthem. De Witthems, die afstamden van Jan geheten Corselaer, een bastaard van hertog Jan II van Brabant, volgden steeds de Brabantse en later de Bourgondische koers. De waterburcht doorstond een eerste belegering door Filips van Kleef, die daarin werd bijgestaan door de opstandige Brusselaars.

Wat Vandersteen in zijn stripverhaal niet vertelt, is dat het slot bij een tweede poging mede dankzij de artillerie die door de Franse koning Lodewijk XI ter beschikking was gesteld, wél door de Kiekenfretters werd ingenomen. Brussel zal daar later zwaar voor moeten boeten, want op aandringen van de toenmalige eigenaars Hendrik en Filip van Witthem besliste keizer Maximiliaan in 1491 dat de Brusselaars moesten opdraaien voor de heropbouw van de burcht.

Via een huwelijk kwam het slot in de 17de eeuw in het bezit van de prins van Arenberg en nadien van de familie de Merode. Het kasteel werd rond 1818 korte tijd gebruikt als katoenfabriek, maar daarna volgden leegstand en verval. Het gebouw werd in 1932 overgedragen aan de 'Vereniging der Historische Woonsteden van België' die in de jaren '30 een eerste bewarende restauratie liet uitvoeren. In 1934 werd de omgeving rondom het kasteel als landschap gerangschikt en in 1943 werd de waterburcht als monument beschermd.

Op initiatief van burgemeester Casaer sloot Beersel een erfpacht met de eigenaar van het slot, waardoor de gemeente het beheer van de waterburcht verwierf en aan grondige renovatie kan worden gedacht.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Jaak Ockeley

Pieters-Leeuw bedacht de fiets- en voetpools die sinds september de leerlingen van de lagere school veilig van en naar school brengen.

'We zijn uitgegaan van het traject dat enkele begeleidende ouders elke dag afleggen om hun kinderen van en naar school te brengen, en op basis van die weg hebben we 2 fietspools en 1 voetpool uitgestippeld', vertelt initiatiefnemer Guido Geldhof. Een 7-tal ouders begeleiden op dit ogenblik ongeveer 20 van de in totaal 170 leerlingen. 'We hopen uiteraard dat het aantal deelnemertjes nog zal stijgen. We merken wel dat ouders of grootouders al iets makkelijker op de fiets stappen, en het is zeker zo dat een aantal kinderen al zijn overgeschakeld van de wagen op de fiets. Laten we het er op houden dat de drukte in de buurt van de school al iets minder is geworden.' Een ander gevolg van de poolactie is dat de ouders opnieuw contact hebben met elkaar, 'iets wat niet lukt als iedereen in de wagen blijft zitten', verduidelijkt meester Guido.

De school kan bij de uitbouw van de pool rekenen op de steun van de provincie, die fietshelmen en re-

flecterende veiligheidshesjes ter beschikking stelt, en de gemeente. 'Mobiliteitsambtenaar Johan Persoons hielp ons bij het starten van de pools en ook nu nog kunnen we steeds een beroep doen op de gemeente. Zo heeft het gemeentebestuur een stukje weg dat op het traject van een fietspool ligt en dat verboden was voor fietsers, versneld toegankelijk gemaakt voor fietssers.' Een ander gevaarlijk obstakel voor een van de fietspools, de 'zwarte' Bergensesteenweg ligt in de nabijheid van de school. Het verkeersveiliger maken van deze gewestweg zou meer dan welkom zijn, omdat heel wat leerlingen van de school aan de overkant van de Bergensesteenweg wonen en deze 4-baansweg dagelijks moeten oversteken. Dat meester Guido en de St.-Lutgardisschool met hun aandacht voor verkeersveiligheid op de goede weg zijn, blijkt alvast uit de prijs die ze onlangs mochten ontvangen van de Koning Boudewijnstichting. De school kreeg 500 euro voor het verkeersproject dat ze eind september tijdens de autoluwe schoolweek organiseerde.

PG

Scheefgegroeide situatie in sociale woningbouw niet meer recht te zetten

Willy Du Bois is verantwoordelijk voor huisvesting in Vlaams-Brabant op het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Hij volgt al vele jaren de sociale woningproblematiek in de provincie. We vroegen hem naar een analyse van de huidige situatie.

Willy Du Bois vertrekt vanuit de marktsituatie: Brussel als nationale en internationale tewerkstellingspool produceert veel mensen die in de rand rond Brussel huisvesting zoeken. Veel internationale werknemers moeten daarbij niet op een centje kijken omdat hun werkgever de huur betaalt. Dat heeft huur- en woningprijzen enorm doen stijgen. Du Bois: 'Die prijzen waren zo aantrekkelijk dat veel autochtonen begonnen te verkopen. Dat droeg er mee toe bij dat het nu voor hun zonen en dochters moeilijker is in de rand te blijven wonen.'

Vraag is natuurlijk waarom de overheid via de sociale woningbouw dat effect niet heeft kunnen keren. Du Bois: 'Ook sociale woningbouw is aan dat marktmechanisme onderhevig omdat de grond zo duur is. Dat had meerdere gevolgen. Ten eerste is de regelgeving zo dat de kostprijs van een sociale

woning ten dele wordt doorgerekend in de sociale huurprijs. Ten tweede worden sociale woningprojecten beoordeeld op de verhouding tussen kostprijs en resultaat. Een project dat meer woningen realiseert voor hetzelfde geld, maakte meer kans op uitvoering. Het gevolg is dat Vlaams-Brabant nu minder en duurere sociale woningen heeft.'

Die logica speelt nog steeds in het investeringsprogramma van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Overheid past bij

In de tweede financieringswijze van sociale woonprojecten, subsidiëring van sociale huisvestingsmaatschappijen (shm's) door het Vlaams Gewest, werd in 1996 een andere manier van projectsubsiëring ingevoerd in de verwerving van gronden. Het Gewest verbond er zich toe alles boven de 31,25 euro (of 1.250 oude franken) per vierkante meter bij te passen. Daardoor zouden shm's in dure gebieden zoals de rand niet langer benadeeld zijn. Du Bois: 'Dat heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal aanvragen voor verwervingssubsidies in Vlaams-Brabant. Met een gemiddelde grondprijs in de rand van 175 euro (7.000 frank) per m² past het Gewest in Vlaams-Brabant dus 80% bij. Desondanks blijft

het totale bedrag dat het Gewest in Vlaams-Brabant aan verwervingssubsidies besteedt, bescheiden in vergelijking met Oost- en West-Vlaanderen, ook al is de grondprijs in die provincies lager.'

Daar zijn meerdere redenen voor. Zeker in de rand waren grote percelen al schaars geworden toen de wijziging werd ingevoerd, en shm's staan huiverachtig tegenover zeer kleine projecten omdat de opvolging tijdens de bouw en erna, veel arbeidsintensiever is. Bijgevolg boden de shm's niet al te veel projecten aan. De ene shm was op dat vlak al dynamischer dan de andere. Du Bois vindt echter dat de Vlaams-Brabantse shm's al bij al vrij goed werken.

Lage inkomens niet gewenst

Naast de shm's moeten ook de gemeenten hun rol spelen. In de 26 gemeenten van de rand hebben gemeenten en shm's een voorkeepsrecht op alles wat te koop wordt aangeboden. Du Bois: 'Bij elk initiatief hebben shm's echter de gemeente nodig: zij moet akkoord gaan met een sociaal project en bereid zijn het openbaar domein dat erdoor ontstaat (wegen en/of groenaanplantingen) in te lijven. Welnu, niet alle randgemeenten zijn erg happig om dat voorkeepsrecht uit te oefenen. In de faciliteitengemeenten vrezen sommige besturen dat Vlaamse shm's hun woningen vooral aan Vlamingen zouden verhuren en dat willen ze niet. Bovendien behoren de randgemeenten niet echt tot de armste gemeenten. Zij redeneren: hoe meer sociale huurwoningen, hoe meer lage inkomens we aantrekken, en dat is niet bevorderlijk voor onze financiën.' De politieke kleur van gemeentebesturen speelt hier eveneens een rol. Navraag leert dat vooral VLD-gemeentebesturen afkerig staan tegenover het voorkeepsrecht.

De maatregel om alle verwervingskosten boven de 31,25 euro/m² bij te passen, sorteerde dus wel effect, maar kwam al te laat om een scheefge-

FOTO: PASCAL VIGNERON

Willy Du Bois

groeide situatie nog recht te zetten. Bovendien kost die aanpak erg veel geld. Dat geld is nu op en het Gewest overweegt de regel aan te passen. Du Bois: 'Als je echt iets wil realiseren in Vlaams-Brabant moet je er heel veel geld tegenaan gooien.'

Willen is kunnen

Dat wil niet zeggen dat er niets meer mogelijk is. Toen na een parlementaire vraag van Vlaams parlements lid Bruno Tobback (SP-A) bleek dat drie vierde van de Vlaamse gemeenten zonder één enkele sociale woning zich in Vlaams-Brabant bevinden, schoot de administratie in actie. Dubois: 'We begonnen een rondgang in de gemeenten met minder dan 2% sociale huurwoningen. Daaruit bleek dat veel van die gemeenten niet op de hoogte waren van die extra-subsidie van het Vlaams Gewest. Daarop hebben we alle actoren samen gebracht: gemeente, shm, provincie, gewest, VHM... Bijna overal heeft dat

'Als je echt iets wil realiseren in Vlaams-Brabant moet je er heel veel geld tegenaan gooien'

geleid tot concrete projecten.' Wat met het voorstel om alle gemeenten te verplichten een bepaald percentage aan sociale huisvesting te realiseren? Du Bois: 'Klinkt goed, maar het is moeilijk om dat in praktijk te brengen. Je kunt wel zo'n percentage opleggen, maar vanaf welk moment zeg je: als we nu niet drastisch optreden, halen we dat percentage niet meer? Of anders: vanaf welk moment begin je drastisch op te treden? In gemeenten met veel grondreserves ligt het makkelijker: daar kun je in grote verkavelingen opleggen dat er stevast een bepaald percentage aan sociale huurwoningen bij moet zijn. Indien er echter slechts individuele kavels resterend, kan in feite alleen de gemeente nog optreden als bouwheer. Anders zal zij aan privé bouwheren moeten opleggen dat die alleen nog sociale woningen mogen bouwen, en dat ligt moeilijk.' Du Bois vreest daarom dat het voor heel wat randgemeen-

FOTO: PASCAL VIGNERON

ten en Vlaams-Brabantse gemeenten al te laat is om nog een behoorlijk percentage sociale woningen te halen. 'In gemeenten als Pepingen of Opwijk zijn er amper sociale woningen en er is ook geen bouwgrond meer, alleen nog landbouwgrond. In de rand is er ook amper nog grond. Het enige wat daar nog kan, is dat je de gemeenten middelen geeft zodat ze actief hun voorkeurecht kunnen gebruiken en alles wat vrijkomt, kopen en omzetten in sociale woningen.' Zelfs met zo'n voluntaristische aanpak wordt het sowieso moeilijk om snel het Vlaams gemiddelde te halen.

Wildwest sfeertje

Du Bois vindt dat de Vlaamse overheid meer gewicht in de schaal kan werpen door haar budget voor sociale huisvesting meer te richten op 'dure' woongebieden. Dat kan door de regels zo te maken dat de zwaarste subsidies voor sociale woningbouw naar de duurste arrondissementen gaan. Du Bois: 'Je kunt die aanpak zelfs uitbreiden naar particulieren: grotere renovatie- en bouwpremies in duurdere gebieden. Dat moet je natuurlijk wel koppelen aan de voorwaarde dat men die woning gedurende de eerste dertig jaar niet mag verkopen.' Du Bois gelooft dat sociale verhuurkantoren een positieve rol kunnen spelen voor alleenstaande woningen. Huursubsidies spelen in de rand amper een rol. Ze kunnen immers maar voor

huurprijzen onder 375 euro (15.000 frank) en voor die prijs vind je amper woningen in de rand. Er wordt al jaren gesproken over een verhoging van die maximumgrens maar er gebeurt niks. Het ACV en andere bewegingen menen overigens dat een serieus beleid van huursubsidies slechts kan indien de overheid gaat toezien op de verhouding tussen huurprijs en de kwaliteit van de woning. Anders dreigen de huisbazen gewoon hun huur zo oordeelkundig op te trekken dat het voordeel van de huursubsidie uiteindelijk in hun zakken belandt. Du Bois: 'Kwaliteit van woningen is perfect objectieel. Meer zelfs: in de Wooncode is via het conformiteitsattest vastgelegd hoe dat kan. Je moet alleen nog elke verhuurder opleggen dat hij zo'n attest moet hebben.'

Dat strookt echter niet met het wildwest sfeertje dat de huurdersmarkt altijd heeft gekenmerkt in Vlaanderen. Iedereen die zijn wagen in het verkeer wil brengen, moet de kwaliteit van zijn vehikel laten testen. Wie een huis verhuurt, moet niks bewijzen. Die grote vrijheid is ongetwijfeld het gevolg van het feit dat 70% van de Belgen huiseigenaar is en dat huurders derhalve maar een minderheid uitmaken. Een zwakke minderheid die politiek nooit zwaar genoeg heeft gewogen om dat soort marktregulering door te drukken.

John Vandaele

Lopsided growth in social housing now beyond correction

Willy Du Bois is the man at the Ministry for the Flemish Community who has responsibility for housing in Flemish Brabant. He's been following the social housing problems of the Province for many years. In his analysis of the status quo he takes the current market situation as his starting-point: Brussels, as a national and international employment hub, actually produces many people who are looking for somewhere to live in the Rand around the city. Many employees who are lucky enough to work for international firms don't have to find a cent in rent - because their employers pay it for them. That's led to an enormous increase in rentals and house prices.

Social housing is subject to exactly the same market mechanism because land in the Rand is so expensive.

De vorige sportvrouw van het jaar, Kim Clijsters, wil dat Kim Gevaert de volgende sportvrouw van het jaar wordt. Kim Gevaert, lid van de 'Vilvoorde Atletiek Club', is de eerste Belgische vrouw ooit die een medaille haalde op een Europees Kampioenschap Atletiek. Ze haalde er dit jaar in München maar liefst twee: zilver op de 100 én op de 200 meter.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Kim Gevaert Bij tikkertje spelen al sneller dan de jongens

De Europese kampioenschappen atletiek werden dit jaar in augustus in München gehouden, maar in maart was er al goud voor Gevaert tijdens de 60 meter op de Europese kampioenschappen indoor in Wenen. In 2001 was er de zilveren medaille op de 100 meter op de Universiade in Peking - dat zijn Olympische Spelen voor studenten - en tijdens de vorige editie van die studentenspelen haalde ze twee jaar eerder in Mallorca al een gouden medaille.

KG 'Ik was zestien toen ik met atletiek begon en dat noemt men 'vrij laat'. Ik merkte wel dat ik sneller was als we tikkertje speelden op school, soms sneller dan de jongetjes die dat helemaal niet leuk vonden. Ik wel! Toen ik acht of negen jaar oud was vertelde ik aan mijn vader dat ik best wel atletiek wilde doen. Ik kwam toen net terug van een sportkamp waar je zowat alle sporten deed en lopen vond ik het leukste. Maar toen is het er niet van gekomen. Ten eerste was er geen piste in Kampenhout en ten tweede deed ik al zovéél! Uiteindelijk belandde ik - op advies van mijn broer - in een atletiekclub, eerst in Wespelaar, want dat was het dichtst bij huis, en later in Vilvoorde.'

De snelste logopediste ooit

KG 'Toen ik van de middelbare school kwam, dacht ik er niet aan om alles op

sport te zetten, ik was toen overigens niet eens zo goed. Ik won wel af en toe wat in de jeugdreeksen, maar ik dacht nooit dat ik zo ver zou geraken als waar ik nu sta. Je moet er ook mentaliteit klaar voor zijn en dat was ik niet. Ik wilde ook niet voltijds sporten, ik wilde alleen maar doen wat de anderen deden en dat was studeren. Waarom logopedie? Ik hield erg van de studierichting, die een combinatie is van taal en wetenschap. Ook het beroep van logopedist leek mij wel wat; het is een sociaal beroep waarbij je in contact komt met allerlei mensen, jong en oud, gezond en niet gezond. Ik maakte kennis met de logopedie op de laatste informatiedag toen ik mijn studiekeuze moest bepalen. Ik was eerder al een kijkje gaan nemen bij de bio-ingenieurs en de kinesitherapeuten, maar toen ik op de infodag over logopedie kwam, wist ik het meteen: dit is wat ik wil doen, dit is wat ik moet doen! Tijdens mijn studies kreeg ik het statuut van topsporter dat studenten bepaalde faciliteiten verleent. Het eerste jaar heb ik daar geen gebruik van gemaakt; zo'n eerste kandidatuur is sowieso behoorlijk moeilijk en ik wilde niet anders doen dan de andere studenten. In de eerste licentie heb ik wel gebruik gemaakt van het statuut: vanaf januari legde ik om de twee

weken een examen af, en vanaf de maand mei elke week zodat ik altijd kon blijven trainen én studeren! De tweede licentie logopedie heb ik in twee jaar gedaan omdat het anders teveel werd: lessen, examens, stage, en licentiaatsverhandeling maken (over spraakstoornissen bij mensen met een hersenletsel, nvdr) en sporten.

Of er nog meer atletes zijn met een diploma? In onze 4 X 100 meter estafetteploeg zit een meisje met een diploma pers en communicatiewetenschappen en een licentiate kinesitherapie. De meesten hebben wel een 'deftig' diploma zoals dat heet. Van de buitenlandse meisjes weet ik het niet zo goed; je kunt het Belgische onderwijssysteem ook helemaal niet vergelijken met het systeem in de Verenigde Staten bijvoorbeeld, maar de meeste atletes lijken me toch vrij intelligent.'

She's great

Fanny Blankers-Koen, de Nederlandse atlete die in Londen in 1948 onder meer goud haalde op de 100 meter, werd de 'vliegende huisvrouw' genoemd, Kim Gevaert 'Killing Kim'.

KG 'Ja, spijtig genoeg, maar ik zou op mijn 23ste ook geen vliegende huisvrouw willen heten. Er is natuurlijk best wel wat veranderd in de vrouwensport. In de atletiek is er bijvoorbeeld niet veel verschil meer tussen de startpremies voor mannen en die voor vrouwen en dat is maar normaal ook. We doen er net zoveel moeite voor en wij 'trekken' ook publiek.' Tijdens de Europese Atletiekkampioenschappen kreeg Kim Gevaert op de Britse BBC-televisie alle lof toegezwaaaid ('she's great') van olympische- en wereldkampioenen Roger Black, Michael Johnson en andere grootheden.

KG 'Ja, ik heb dat na afloop op video gezien. Het is best wel grappig, vooral hoe ze mijn naam uitspreken! Atletiek op BBC is overigens geweldig om

Kim Gevaert Plus rapide que les garçons au chrono

naar te kijken. In één programma heb je commentaar van en interviews door voormalige wereldkampioenen - en niet van de minste - in de studio en op de piste. Misschien kan ik later in België ook zoiets gaan doen!

Minder gespierd en toch snel

KG 'In een doorsnee week doe ik een tiental trainingen. Drie daarvan zijn pure krachtrainingen in een power-

'Dit jaar is voor mij uitzonderlijk succesvol geweest, en het is misschien mijn enige kans om ooit sportvrouw van het jaar te worden'

zaal, het lijkt wat op gewichtheffen, ik doe er oefeningen die échte gewichtheffers ook doen. Verder zijn er springtrainingen, starttrainingen, sprinttrainingen en ook uithoudingstrainingen of 'bochten leren lopen'. Nu train ik in Leuven, in Vilvoorde en soms ook in Dilbeek omdat mijn trainer daar les geeft.

Tijdens periodes met zware trainingen let ik wel op wat ik eet, en een week voor een kampioenschap nog meer: geen koffie, niet te veel vetten,

geen snoep en elke dag een granny smith. Ooit heb ik een streng dieet gevolgd, maar je bent dan zo met dat eten bezig dat het niet mooi meer is. Nu eet ik gewoon gezond. Uiteraard eet ik ook wel eens frites of een zak chips, maar dat is geen ramp. Ik zorg er wel voor dat ik genoeg proteïnes binnen krijg voor de spieraanmaak, maar verder leef ik vrij normaal denk ik.

Wat ik denk van Paula Radcliffe, de Britse atlete die dopinggebruik in de atletiek aanklaagt? Dat je voorzichtig moet zijn. Het overkwam mij ook bij het EK in München. Mensen vragen je wat over bepaalde atletes en dan zeg je dat je twijfels hebt, maar in de krant staat dan: 'Kim Gevaert twijfelt,' enzovoort zonder te vermelden dat het een antwoord was op een vraag. Zo wordt je snel in de rol van aanklager geduwd. Ik heb inmiddels geleerd mijn mond te houden, temeer omdat het toch niets uithaalt. Persoonlijke aanvallen zijn nergens goed voor, het zijn de dopingcontroles die het moeten doen.

Vroeger dacht ik ook wel eens, dat kan niet, zo'n spiermassa, maar naarmate je meer reist en in verschillende landen komt ga je daar anders over denken. Sommige atletes zijn van nature echt heel gespierd, zelfs atletes die niet eens zo goed zijn. Er zijn vrouwen die gewoon genetisch sterker zijn denk ik, maar het is niet omdat je super gespierd bent dat je ook goéd en snel bent. Er komen bij lopen nog zoveel andere factoren kijken! Ik ben niét zo gespierd, maar ben ik daarom trager, nee toch?'

Misschien sportvrouw van het jaar

KG 'Mijn contract met Atletiek Vlaanderen, mijn werkgever, loopt deze

Kim Gevaert, membre du 'Vilvoorde Atletiek Club' (club d'athlétisme de Vilvoorde), est la première femme belge à avoir remporté une médaille lors d'un championnat européen d'athlétisme. Ce fut le cas à deux reprises cette année à Munich, où elle remporta l'argent au 100 mètres et au 200 mètres. Kim Gevaert n'a commencé l'athlétisme qu'à l'âge de 16 ans, sans savoir qu'elle allait devenir une brillante athlète. 'Il faut aussi être prêt mentalement, ce qui n'était pas mon cas. Je ne voulais pas non plus pratiquer le sport à temps plein. Je voulais juste faire ce que les autres faisaient: étudier.' Kim est aujourd'hui logopède et l'une des favorites pour remporter le titre de sportive belge de l'année.

'Cette année, la réussite m'a souris de manière exceptionnelle et c'est peut-être ma seule chance de décrocher ce titre... on verra ce que cela donne.'

maand december af, net als dat van de andere atletes. Over hoe het daarna moet, zijn de onderhandelingen 'nog gaande', net zoals die met sponsors Nike en AA-drink. De overeenkomst met Cronos loopt verder en inmiddels heb ik ook een contract getekend met het uitzendbureau Randstad.

Verder spits ik mij toe op het zomerseizoen van volgend jaar en loop ik deze winter wat indoorwedstrijden. Misschien doe ik mee aan het wereldkampioenschap in maart volgend jaar, maar dat weet ik nog niet. Atletes zoals de Amerikaanse Marion Jones lopen helemaal geen wedstrijden in de winter, die zetten alles op het zomerseizoen, dat nog altijd het belangrijkste is. Daarnaast wordt het hard werken om de Olympische Spelen in 2004 in Athene te halen.

Natuurlijk vragen veel mensen me nu hoe ik het zou vinden om Belgische sportvrouw van het jaar te worden. Ik probeer daar niet al te veel mee bezig te zijn; ik wil niet naar de uitreiking gaan met de gedachte dat ik ga winnen, want als je het niét haalt zit je daar maar wat beteuterd te kijken. Ik hoop gewoon het beste en natuurlijk zou ik heel blij zijn als ik sportvrouw van het jaar word. Dit jaar is voor mij uitzonderlijk succesvol geweest en het is misschien mijn enige kans om die bekroning ooit te krijgen... We zien wel wat het wordt.

Het lijkt me overigens bijzonder moeilijk om zoveel sporten en de prestaties die daarin geleverd worden met elkaar te vergelijken. Er zijn heel wat meisjes die het erg goed doen in basket, volley of voetbal bijvoorbeeld, maar waar je nooit wat van hoort.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Volkssterrenwacht Mira wil meer mensen naar de hemel lokken

FOTO: PASCAL VIGNERON

Philippe Mollet (l) en Myriam Smolders

Jaarlijks komen er bij Volkssterrenwacht MIRA meer dan 10.000 bezoekers over de vloer. Toch probeert de Volkssterrenwacht naar aanleiding van haar 35ste verjaardag de drempel voor het grote publiek in de toekomst nog verder te verlagen. Een van de blikvangers wordt de Astroclub met weerman Frank Deboosere.

Iedere laatste vrijdag van de maand, behalve in juli en augustus, houdt Frank Deboosere stipt om 19.30 een uiteenzetting over een actueel onderwerp in de Volkssterrenwacht. 'Frank schuwt de polemieken niet. Je weet dat hij zich bijzonder kritisch uitlaat over de onheiltheorieën betreffende de klimaatveranderingen', vertelt stafmedewerker Philippe Mollet van Mira. 'Op die vrijdagavonden snijd ik zelf ook telkens een thema aan uit de sterrenkunde, waarna waarnemingen volgen in de sterrenwacht. Nieuw is ook het maandelijkse sterrenpraatje op de regionale televisiezender Ring-tv. Gedurende vijf minuten licht ik bondig toe wat er de komende weken aan de sterrenhemel is te zien. Ons team wil er alles aan doen om het grote publiek te bereiken. Mira is er immers voor iedereen, van de onwetende beginner tot de ingenieur die zijn eigen telescoop bouwt.'

Open huis

'Tot nu toe ging onze aandacht vooral naar groepen, zoals het bezoek van scholen en verenigingen', vervolgt Philippe Mollet. 'De rondleidingen voor groepen krijgen nog altijd voorrang en ze blijven ons paradepaardje, maar we willen ons ook meer gaan richten tot de individuele bezoeker.' Voortaan is MIRA iedere woensdagmiddag van 14.00 tot 16.00 toegankelijk voor individuele geïnteresseerden. Ze hoeven vooraf geen afspraak te maken en ze kunnen de sterren-

'Mira is er voor iedereen, van de onwetende beginners tot de ingenieur die zijn eigen telescoop bouwt'

wacht op hun eentje - zonder gids - bezoeken. Niet alleen het museum, maar de hele sterrenwacht is dan toegankelijk. De tekstboekjes met uitleg moeten de bezoekers wegwijs maken, maar er staan ook enkele vrijwilligers klaar om desgevraagd een woordje uitleg te geven. Precies om die individuele bezoekers tegemoet te komen, zijn er voortaan ook vaste openingstijden voor de bibliotheek: op woensdag van 14.00 tot 18.00 en op vrij-

dagavond van 19.00 tot 22.00. Je vindt daar tientallen gespecialiseerde nationale en internationale tijdschriften, meer dan 1.000 boeken en honderden dia's. Ook hier staan altijd vrijwilligers klaar om de bibliotheekgebruikers wegwijs te maken.'

Vrijwilligers in de bloemetjes

Philippe Mollet benadrukt dat de vaste groep van 50 vrijwilligers de hoeksteen vormt van de Volkssterrenwacht. 'Zonder hen zouden wij met onze drie stafmedewerkers de duizenden bezoekers nooit alleen kunnen opvangen. De vrijwilligers hebben ook werkgroepen gevormd die actief zijn op verschillende domeinen. Zo is er een werkgroep die nieuwe instrumenten ontwikkelt voor de waarnemingen en bestaande telescopen ombouwt. Er zijn ook vrijwilligers die artikels schrijven voor ons tijdschrift en bijdragen leveren voor de website. Overigens zijn die vrijwilligers soms echte experts; de Belgische specialist inzake zonnewaarnemingen is bijvoorbeeld een vrijwilliger bij MIRA.'

Uit erkentelijkheid voor hun grote bijdrage in de werking zet MIRA zijn vele vrijwilligers dit jaar in de bloemetjes. Zo krijgt de vrijwilligerswerkgroep sterrenkunde iedere tweede woensdag van de maand de vrije beschikking over de sterrenwacht om ongedwongen en naar hartelust eigen waarnemingen te verrichten. Mira biedt overigens een cursus sterrenkunde aan, die wordt gegeven door eigen assistenten en leden van de Vlaamse vereniging voor sterrenkunde. Voorkennis is niet vereist. 'Ons motto is immers dat sterrenkunde voor niemand te moeilijk of te makkelijk is. Als volkssterrenwacht moet je de boodschap altijd aanpassen aan het publiek zonder de wetenschap te verkleuteren', besluit Philippe Mollet.

Gerard Hautekeur

Meer informatie over Mira op de website www.mira.be of via de gratis digitale nieuwsbrief: nieuwsbrief@mira.be

VAN 4/12 TOT 4/1

RANDUIT

A G E N D A

Omdat het niet alleen 'Stille nacht' hoeft te zijn...

Jeugdkoor Scala

Kerstmis in de rand, dat betekent ook dit jaar weer een ruim aanbod van kerstconcerten. We pikken er graag twee voor u uit: dat van het jeugdkoor Scala, dat onder leiding staat van de broers Steven en Stijn Kolacny, en het concert van het Sterrebeekse kinder- en jeugdkoor Koratio. Terwijl Scala een brede waaier van minder voor de hand liggende liederen vertolkt, daarbij bijgestaan door diverse solisten, piano, bas, slagwerkinstrumenten,... brengt Koratio een gevuld kerstprogramma, gaande van

kerstklassiekers (in eigen bewerking) tot muziek van J. Rutter en K. Bikkembergs. Twee aantrekkelijk sfeerconcerten voor jong en minder jong!

Zie ook pagina 16 van Randuit.

De overige kerstconcerten vindt u in de agenda van Randuit onder de rubriek 'Klassieke muziek'. Een overzicht van de kerstmarkten in de rand en omgeving treft u aan onder de rubriek 'Varia'.

**Kinder- en jeugdkoor Koratio
Kraainem, Sint-Pantractiuskerk,
vrijdag 20 december om 20.00
Info: tel. 02-721 28 06 (GC de Lijsterbes)**

**Jeugdkoor Scala
Dilbeek, CC Westrand, zaterdag 21
december om 20.30
Info: tel. 02-466 20 30
Zellik, Sint-Bavokerk, zondag 22
december om 17.00
Info: tel. 02-466 78 21 (CC Den Horinck)**

20 jaar Rosas in het Paleis voor Schone Kunsten

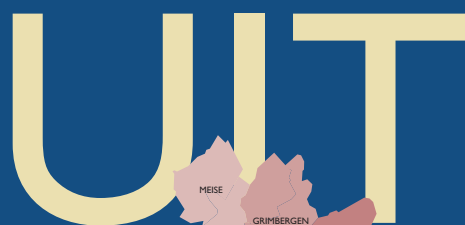
FOTO: ROSAS / HERMAN SORGELOOS, IMAGE FROM 'SMALL HANDS' (2002)

Maurice Béjart zette met zijn Ballet van de XXste eeuw Brussel op de wereldkaart van de dans. Het minste dat van Rosas, het

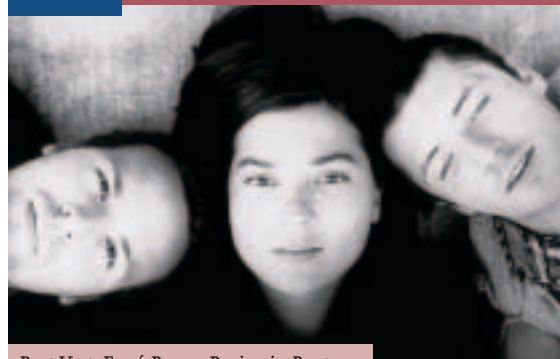
gezelschap van Anne Teresa de Keersmaeker kan worden gezegd, is dat België dank zij hen op die wereldkaart een toonaangevende rol is blijven spelen. De tentoonstelling Rosas XX biedt niet alleen een overzicht van alle 28 choreografieën uit de voorbije 20 jaar, er is ook een danslaboratorium voor kinderen en nog veel meer.

Zie ook pagina 20 van Randuit.

**Rosas XX
Brussel, Paleis voor Schone
Kunsten, tot 5 januari 2003
Info: tel. 02-507 83 21**

Tres Tigres Tristes in de jungle van het leven

Bart Voet, Esmé Bos en Benjamin Boutreur

Zijn tijgers misschien triest omdat ze alleen in dierentuinen en circussen de jagers kunnen ontploffen? Esmé Bos, Benjamin Boutreur en Bart Voet verbergen hun verdriet evenmin. Ze zijn al lang ontsnapt uit de jungle en transformeren in de concertzaal in Tres Tigres Tristes. Hun fantasierijke levensliederen klinken niet als goedkope smartlappen, maar als poëtische doordenkertjes. Ze treuren niet over het verleden en sakkeren al evenmin over de toekomst. Om het onvermijdelijke chagrijn te verdrijven masseren ze geregeld elkaars kaakspieren. Ze ontpoppen zich als zwartgallige zinzoekers die psychologen en moraalriders de rug toekeren. Vorig seizoen weekte dit trio al hilarische reacties los met de grappige voorstellingen 'Duveltjeskermis' en 'Olie op Duke'. Drummer Louis Debij en bassist Gulli Gudmundsson voegen zich als muzikale welpjes bij de ploeg.

**Tres Tigres Tristes door Esmé Bos, Benjamin
Boutreur & Bart Voet
Grimbergen, CC Strombeek,
donderdag 12 december om 20.15
Info: tel. 02-263 03 43
Dilbeek, CC Westrand, vrijdag 31 januari
2003 om 20.30
Info: tel. 02-466 20 30**

PODIUMKUNSTEN

THEATER

**DONDERDAG 5 DEC
GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

BERNADED DEXTERS

Tg. Stan

Salut les filles door Tg. Stan
● 20.15

**DONDERDAG 12 DEC
JESUS-EIK/OVERIJSE**

GC de Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1

De Vagina Monologen
door Ann Nelissen - uitverkocht!
● 20.00

**VRIJDAG 20 DEC
GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

**In den beginne... Squirrels
& een rozenstruik op
het graf van God** door De Koe
● 20.15

FAMILIEVOORSTELLING

**ZATERDAG 7 DEC
VILVOORDE**

CC Koningslo 02-255 46 90
Streekbaan 185

Manicuur door Alibi Collectief -
vanaf 8 jaar
● 15.00

Alibi Collectief

**WOENSDAG 11 DEC
GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Eet mij door Theater Froe Froe
vanaf 5 jaar
● 15.00

**VRIJDAG 20 DEC
DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Bronks

Blauwbaard door Bronks
● 20.00

**ZATERDAG 21 DEC
DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Maanga door Bronks
● 15.00

HUMOR - CABARET

**VRIJDAG 6 DEC
GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

**De Humortour
Humorologie**
● 20.15

**VRIJDAG 6 DEC
MEISE**

Cultuurzaal Meise 02-272 00 28
Brusselsesteenweg 69
**De schone kunst van
het wuiven** door Chris Lenaerts
● 20.00

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Lof der Waanzin
door Kommil Foo
● 20.30

**ZATERDAG 14 DEC
MEISE**

Cultuurzaal Meise 02-272 00 28
Brusselsesteenweg 69
Brussel, en dad'in a kas
door De Favoris van de Flouskes
● 20.00

**DONDERDAG 19 DEC
WEMMEL**

GC de Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Pomposo door De Frivole Framboos
● 20.00

**18 EN 19 DEC
DILBEEK**

**VRIJDAG 20 DEC
MEISE**
Cultuurzaal Meise 02-272 00 28

NIET TE MISSEN

TOONEEL

Sihanouk, koning en/of schertsfiguur

Vijftien jaar geleden verrasten Ariane Mnouchkine en het Théâtre du Soleil het toneelpubliek met een marathonvoorstelling over de Cambodjaanse koning Norodom Sihanouk. Mnouchkine noemde haar politiek docudrama een 'verschrikkelijk, maar onvoltooid verhaal'. Theater De Schaduw typeert de Aziatische vorst nu als een tragikomische schertsfiguur. Hoewel de boeren met hun grieven welkom waren op zijn paleis, slaagde hij er nooit in om hun problemen daadwerkelijk op te lossen. Na een kruistocht voor de onafhankelijkheid van zijn land, raakte hij betrokken bij de strijd tegen de Vietminh.

In het begin van de jaren zestig keerde hij de Verenigde Staten de rug toe en nationaliseerde de banken en de belangrijkste bedrijven. Terwijl hij in Moskou en Parijs diplomatieke steun zocht, werd de hoofdstad Pnom Penh tijdens een staatsgreep geplunderd. Vanuit Peking probeerde hij nadien het nieuwe bewind van Lon Nol te ondermijnen. Na enkele doodsb bedreigingen van de Rode Khmer en veel heen en weer geschuif kwam hij toch weer aan de macht, ofschoon hij duidelijk aan populariteit had ingeboet. Auteur Johan Vandenbroucke beschrijft Sihanouk als een artistieke 'bon vivant', die tegen heug en meug in de politiek verzeilde.

Theater De Schaduw

LD

**Sihanouk door Theater De Schaduw
Dilbeek, CC Westrand, vrijdag 6 december om 20.30
Info: tel. 02-466 20 30**

De Frivole Framboos

Brusselsesteenweg 69

Wij komen niet om te profiteren P.S. Niet op de openbare weg strooien

door Cabaret Gino Sancti

● 20.00

MUZIEKTHEATER

VRIJDAG 3 JAN

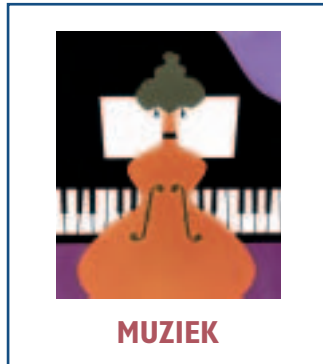
GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

De Fladdermuis door Muziektheatercollectief Wálpurgis en gasten

● 20.15

MUZIEK

KLASSIEK

ZATERDAG 7 DEC

MEISE

Cultuurzaal Meise 02-272 00 28

Brusselsesteenweg 69

Winterconcert door de koninklijke

fanfare De Eendracht uit Westrode, percussie-ensemble Westrode en zangkoor

Schola Cantorum

● 20.00

NIET TE MISSEN

A CAPELLA

Voice Male in herfststemming

De stemmen van Voice Male zijn zo veelzijdig dat er geen enkel begeleidingsinstrument aan te pas hoeft te komen. De zes vocalisten moeten zich dit seizoen wel wapenen tegen dreigende verkoudheden, want kriebels in de keel zijn nefast voor deze zangers. Eens te meer brengen ze eigenzinnige a capella bewerkingen van bekende hits. De groep schakelt moeiteloos over van het ene naar het andere genre: bezwerende songs van The Eurythmics en Metallica worden afgewisseld met ijzersterke chansons van Edith Piaf en Jacques Brel en romantische melodieën uit Disneyfilms. Ze parodiëren ook de Afro-Amerikaanse muziek. Opzwevend is hun versie van Miriam Makeba's 'Pata Pata'. Meeslepend klinkt de herfstige song 'The Lion Sleeps Tonight'.

Hun deelname aan de Eurosongselecties heeft hun populariteit nog versterkt. Ze betrokken Henk Hofstede van de Nits en Angélique Wilkie van Zap Mama bij hun platenprojecten. Die samenwerking resulteerde in de grappige langspeler 'That's Live'. De titel is een parafrase op een zeemzoete meezinger van Frank Sinatra en Lisa Minelli. De trompetten, de violen en de drums die deze mega-artiesten ondersteunen, moeten we er bij fantaseren! **LD**

Approved door Voice Male

Wemmel, GC de Zandloper, donderdag 5 december om 20.15

Info: tel. 02-460 73 24

NIET TE MISSEN

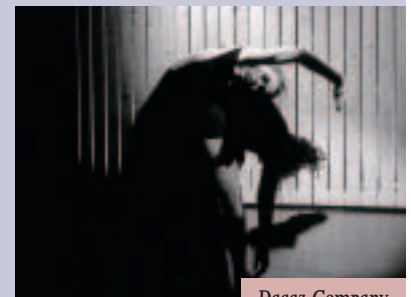
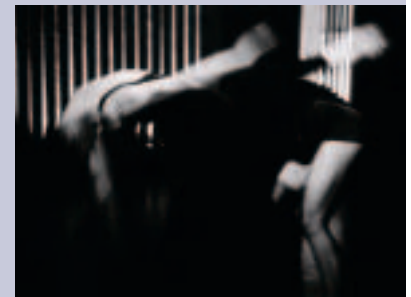
DANS

Dagaz Company onderneemt spirituele pelgrimstocht

De Egyptenaren en de Germanen geloofden in de heilzame kracht van het ochtendgloren. Het begrip 'dagaz' zinspeelt op de energie die opborrelt tijdens de dageraad, als de duisternis plaats ruimt voor het verkwikkende licht.

In 'Uruz en Shango' volgen de drie danseressen, die vertrouwd zijn met het gedachtegoed van de 'new age', de oerbewegingen van het kosmisch wiel. Ze worden meegezogen door de vier

winden. Hun zorgen kunnen ze maar moeilijk vergeten, en ze worden ook voortdurend gekweld door onbestemde verlangens. Choreografe Iris Steenwegen inspireert zich op de taoïstische en zen boeddhistische levensfilosofie. De personages ondernemen in feite een spirituele pelgrimstocht. Aanvankelijk laten ze zich misleiden door hun verstand. Ze voelen zich op en top vrouw, maar zijn dan nog zo met zichzelf ingenomen dat ze het noorden verliezen. Pas als ze toegeven dat ze ook mannelijke trekjes hebben, kan het evenwicht tussen yin en yang worden hersteld. **LD**

Dagaz Company

Uruz en Shango door Dagaz Company

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, zaterdag 7 december om 20.00

Info: tel. 02-731 43 31

Magic

VRIJDAG 13 DEC

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Vier op 'n rij door Magic

● 20.15

ZONDAG 15 DEC

ASSE

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Friori Musicali door Panache

17.00

ZONDAG 15 DEC

SINT-PIETERS-LEEUV

Sint-Pieterskerk

02-371 22 62 (cultuurdienst Coloma)

Czech Chamber Orchestra

● 11.30 matineeconcert met aansluitend mogelijkheid tot brunch, 15.00 koffieconcert met vooraf mogelijkheid tot brunch om 11.30

SPEAKERS' CORNER

Een nieuw seizoen met eminente sprekers

Vzw 'de Rand' organiseert voor het derde jaar op rij Speakers' Corner, een reeks lezingen waarin eminente Vlamingen uit de academische, politieke en culturele wereld hun visie geven over de uitdagingen voor Vlaanderen in een Europese context. Deze conferenties zijn in het bijzonder gericht op de internationale inwoners van de rand, maar het spreekt voor zich dat iedereen van harte welkom is. De lezingen worden gegeven in het Nederlands, er zijn eveneens simultaanvertalingen naar het Engels, het Duits en het Frans. De thema's van dit seizoen kaderen in de uitbouw van de Europese unie.

Eerste spreker is Prof. Dr. André Oosterlinck, rector van de Katholieke Universiteit Leuven. Hij behandelt het thema van 'De Bologna-verklaring en de harmonisering van het hoger onderwijs in Europa'.

GC de Boesdaalhoeve, Sint-Genesius-Rode, woensdag 18 december 2002 om 20.00

Vervolgens gaat Luc Devoldere, hoofdredacteur van Ons Erfdeel, Septentrion en The Low Countries na of het houdbaar is om alle Europese talen gelijkwaardig te behandelen in een uitgebreid Europa.

GC de Lijsterbes, Kraainem, dinsdag 4 februari 2003 om 20.00

De gast uit de politieke wereld is dit seizoen Prof. Dr. Erik Suy, gewezen adjunct secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Hij gaat dieper in op de vraag 'Overleeft de VN 'the war against terrorism''?

GC de Kam, Wezembeek-Oppeem, dinsdag 8 april 2003 om 20.00

De toegang is gratis, maar inschrijven is verplicht. Aansluitend op de lezingen wordt u uitgenodigd op een receptie. Voor meer informatie over Speakers' Corner kunt u terecht bij vzw 'de Rand', tel. 02-456 97 80, e-mail info@derand.be of website www.derand.be

ZATERDAG 21 DEC

ALSEMBERG

O.L.Vrouwekerk

02-380 23 85 (CC de Meent)

Missa in Angustiis (Haydn) door De Sanghesselen en het Europees Kamerorkest

● 19.00

ZONDAG 22 DEC

HOEILAART

Sint Clemenskerk 02-657 17 19

Kerstconcert door het Ruusbroeckoor en Trivium Cantens

● 15.00

ZONDAG 22 DEC

NOSSEGEM

Sint-Lambertuskerk

Kerstconcert door zangkoor 'tViolierken en het Sint-Ceciliakoore

Nossegem

● 16.00

ZONDAG 22 DEC

ZAVENTEM

Sint-Martinuskerk

Kerstconcert door ensembles, kinderkoor en harmonieorkest van de Gemeentelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans

● 15.00

WOENSDAG 25 DEC

GRIMBERGEN

St. Servaas Basiliëk

N I E T T E M I S S E N

KERSTCONCERTEN

Jeugdkoren Scala en Koratio even engelenkoor

Sinds het Sterrebeekse jeugdkoor Koratio vier jaar geleden werd opgericht door dirigent David Rutsaert en pianiste Greet Steeman, nam het al deel aan verschillende grootschalige projecten. Zo speelde het 40-koppig ensemble ondermeer een sleutelrol in de musical 'Het meisje van Zaventem'. Het koor viel ook in de prijzen op het Provinciaal Koortornooi van Vlaams-Brabant. Ter gelegenheid van de eindejaarsperiode bewerkte de groep een groot aantal kerstklassiekers, zoals 'Stille Nacht', 'Er is een roos ontsprongen' en 'Susanna', maar er is uiteraard ook ruimte voor nieuwe liederen.

Traditionele 'Christmas Carols' uit Engeland en Ierland gaan op hun beurt een verbond aan met Vlaamse kerstliederen bij het jeugdkoor Scala. Steven Kolacny hanteert daar het dirigeerstokje, terwijl zijn broer Stijn op het klavier begeleidt. In 1999 behaalde deze formatie op het toonaangevende Europese Muziekfestival voor de Jeugd in Neerpelt de eerste prijs. Het koor treedt aan in verschillende bezettingen. Vocale en instrumentale solisten geven het concert geregeld een onverwachte wending. Bijna de helft van hun kerstrepertoire bestaat uit onbekende ballades. LD

Kinder- en jeugdkoor Koratio

Kinder- en jeugdkoor Koratio
Kraainem, Sint-Pantractiuskerk, vrijdag 20 december om 20.00
Info: tel. 02-721 28 06 (GC de Lijsterbes)

Jeugdkoor Scala
Dilbeek, CC Westrand, zaterdag 21 december om 20.30

Info: tel. 02-466 20 30

Zellik, Sint-Bavokerk, zondag 22 december om 17.00

Info: tel. 02-466 78 21 (CC Den Horinck)

NIET TE MISSEN

ROCK

Herinneringen aan de Scabs

Gespierde rockplaten worden met de dag zeldzamer. Daarom haalt Guy Swinnen tijdens 'Hard Times Revisited' herinneringen op aan de Scabs of 'De schurftige onderkruipers'. Precies twintig jaar geleden stond hij aan de wieg van deze legendarische punk-formatie, die het

evenbeeld moest worden van de Britse The Clash. Ongeremd schopte hij toen de goegemeente een geweten. Vaak werd hij vergeleken met Joe Strummer. 'Here's to you, gang!' en 'For all the wolf calls' hadden zelfs een revolutionaire ondertoon. Maar de tijden zijn veranderd. Ook voor Jan Hautekiet, die van de popzender Studio Brussel overstapte naar de informatieve omroep Radio 1. Gelukkig kunnen beiden hun overvloedige energie nog kwijt in de concertzaal, waar Andries Boone hun bondgenoot is op de scène. Hij speelt afwisselend viool en accordeon en het lijkt geen twijfel dat ze samen het Scabs-repertoire nog een keer zullen opdiepen. Ze brengen bovendien een uitgebreide hommage aan hun idolen, en dat betekent dat er ook een portie rhythm and blues is voorzien. Zelfs de fans van Woody Guthrie en Bob Dylan laten ze niet in de kou staan. Ook al zijn de hondsdagen al lang voorbij!

LD

Hard Times Revisited door Guy Swinnen, Jan Hautekiet & Andries Boone
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve,
zaterdag 14 december
Info: tel. 02-381 14 51

Guy Swinnen

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Crème Fraîche:
The Ballroom Quartet

● 20.15

KLEINKUNST

VRIJDAG 6 DEC

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Is liefde wel genoeg?

door Bart Herman en Dimitri Van Toren

● 20.30

ZATERDAG 14 DEC

GRIMBERGEN

Melangtronic

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Swingen tot morgenvroeg

door Johan Verminnen - uitverkocht!

● 20.15

NIET TE MISSEN

GOSPEL EN SPIRITUALS

Will Tura in het voetspoor van Mahalia Jackson

Net als vorig jaar trekt Will Tura tijdens de decembermaand door het land met een programma dat uitsluitend is samengesteld uit gospels en 'negro spirituals'. Zo treedt hij in het voetspoor van Mahalia Jackson en The Golden Gate Quartet, die deze religieuze hymnen wereldwijd bekend maakten. Hoewel de teksten vaak zijn bedacht door Europese en Amerikaanse zendelingen, zijn de muziek en het ritme voor honderd procent Afrikaans. In het begin van de 19de eeuw werden liederen als 'Go tell it on the mountain', 'When was Jesus born?' en 'Joy to the world' enthousiast meegezongen door de gelovigen op druk bijgewoonde 'camp meetings'. Vermaarde dansgezelschappen als de Alvin Ailey Company pakten later uit met meeslepende choreografieën, die de inhoud van deze gospels en spirituals ook tot een kijkspel maakten. De liederen leverden trouwens een belangrijke bijdrage tot de Afro-Amerikaanse emancipatiebeweging. Will Tura kan zich in dit geëngageerd kerstrepertoire, dat de grenzen van de Westerse muziek verlegt, helemaal uitleven.

LD

Will Tura

Gospel-Kerst met Will Tura
Vilvoorde, O. L. Vrouwekerk, Heldenplein,
zaterdag 21 december om 20.00
Info: tel. 02-255 46 90 (CC Vilvoorde)

02-260 12 98 (Gemeentewinkel)

Kerstmis beiaardconcert

door Rien Aarssen

● 16.30 - 17.30

ZONDAG 5 JAN

ZAVENTEM

Gemeentelijk auditorium

02-758 87 92

(Dienst cultuur gemeentebestuur)

Hoogstraat 50

Nieuwjaarsconcert

in Weense stijl

● 11.00

CHANSON

DINSDAG 10 DEC

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

Houden van door Conny Neefs,

Jef Burm, Miel Cools, Will Ferdyn en

het gemengd koor Salvocalee

● 14.00

JAZZ

DONDERDAG 19 DEC

BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Live@work: Melangtronic

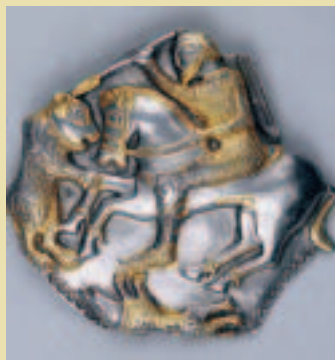
● 20.30

JONG MUZIEKTALENT

WOENSDAG 18 DEC

Europalia toont Bulgaarse religieuze kunstschaten

De Thraciërs ontleen hun naam aan de mythische nimf Trake, aan wie een grote kennis van geneeskrachtige planten werd toegeschreven. Zij stond bij de bevolking, die sinds de late Bronstijd ten westen van de Zwarte Zee leefde, even hoog in aanzien als de oorlogsgod Ares. Uit de archeologische vondsten die nu in het Paleis voor Schone Kunsten worden geëxposeerd, blijkt dat ook de lierspeler Orfeus en de Kosmische Moeder een grote aanhang hadden. Op een gelijklopende, complementaire tentoonstelling in het Jubelparkmuseum verwijzen de manuscripten naar de verspreiding van de christelijke cultuur in de middeleeuwen.

Phalera (deel van een harnas)
Schat van Letniza - Zilver en
verguld - Diameter 5 cm.
Midden 4 de eeuw voor Christus
Historisch Museum van Lovech

Reliekhouders van de Heilige Matrona
in de vorm van een schedel, versierd met
filigraan - Zilver, verguld en email
21,5 x 20,5 x 22 cm - 1811
Nationaal Historisch Museum van Sofia

Twee Byzantijnse monniken, Methodius en Cyrillus de Filosoof, vonden de Griekse en de Romeinse versies van de vier evangeliën ontoereikend voor de Slaven. Zij ontwikkelden een nieuw alfabet, dat zowel voortborduurde op de uitspraak in het Bulgaars als op de godsdienstige symboliek. Dit cyrilisch schrift werd later nog verfijnd door Clemens van Ohrid, die in het scriptorium van de Russische tsaar werkte. Deze taal zou in de Slavische landen eeuwenlang dezelfde functie vervullen als het kerklatijn in West-Europa.

Bevrijd van hartstocht

De Thraciërs, die de verre voorouders waren van de Bulgaren, kenden alleen de mondelinge overlevering. De Griekse auteurs Xenofon en Homeros hebben weliswaar uitgebreid over hen bericht, maar beschrijven vooral de wreedheden van dit ruitervolk dat zijn 'vette gronden en wollige schaaapjes' met man en macht verdedigde. Over hun religies tasten de geschiedkundigen nog steeds in het duister. Het enige dat met zekerheid kan worden gezegd, is dat sommige aristocraten door de gemeenschap werden beschouwd als 'heilige mannen'. Zij waren ingewijd in de orfische mysteriën. Door hun ascetische houding moesten ze zich bevrijden van hun hartstochten; seksualiteit was dus taboe. Uitein-

delijk streefden ze door de genezing van de ziel naar een eeuwig leven.

Opmerkelijk zijn de rijk gedecoreerde cultuszulen en de hoornachtige gouden drinkbekers die tijdens de ceremonies werden gebruikt. In de grafheuvels of 'tumuli' werden ook talloze rituele armbanden en borstsieraden opgedolven.

Uitzonderlijke edelsmeedkunst

Al in de zesde eeuw werd de basiliek van de heilige Sofia opgetrokken. De kruisen, de kelken en het liturgisch vaatwerk uit die periode onderstrepen de opmars van de religieus-orthodoxe cultuur. Niet onbelangrijk zijn de geometrische motieven. De cirkel en de driehoek zinspelen bijvoorbeeld op de volmaaktheid van het universum. De eerste iconen vertonen nog verwantschap met de afbeeldingen uit de Romeinse oudheid. Later ligt de nadruk op het gouden licht, dat verwijst naar het goddelijke. De uitzonderlijke kwaliteit van de Bulgaarse edelsmeedkunst manifesteert zich in de reliekhouders. Hoe meer relikwieën een kerk of abdij bezat, hoe meer aanzien ze genoot. De wierookvaten, de hostieschaaltjes en de miskelken die in dit expoluik zijn uitgesteld, zijn fijnzinnig opgesmukt met liturgische sym-

bolen. Een van de mooiste blikvangers is een kleine kruisvormige koepelkerk in email en versierd met edelstenen uit het klooster van Detchani. Daarin werden vroeger hosties bewaard. Bij het houtsnijwerk vallen de vergulde koninklijke poorten op, die zijn gedecoreerd met een netwerk van gestileerde planten. Bulgaars-orthodoxe kerkmuziek brengt de bezoeker in de gepaste mystieke sfeer.

Ludo Dosogne

Het goud van de Thraciërs

Brussel, Paleis voor Schone Kunsten,
nog tot 5 januari 2003
Dagelijks van 10.00 tot 18.00,
woensdag tot 21.00
Info: tel. 02-507 85 94

Bulgaarse iconen en manuscripten

Brussel, Koninklijke Musea voor Kunst en
Geschiedenis, Jubelpark, tot 5 januari 2003
Van dinsdag tot zondag van 10.00 tot 17.00
Info: tel. 02-507 85 94

Er is een Expo-pas beschikbaar voor beide tentoonstellingen

Ben Vanderlinden en Della Bosiers

VRIJDAG 20 DEC

WEZEMBEEK-OPPEM

GC de Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Eén plus twee is één

door Miel Cools, Della Bosiers en
Ben Vanderlinden

20.00

Miel Cools

THEATERCONCERT

WOENSDAG 11 DEC

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-255 46 90

Bolwerkstraat 17

Niemandslaan door Stef Bos

20.30

WERELDMUZIEK EN FOLK

VRIJDAG 6 DEC

ASSE

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Mairan en Fra Maçon

20.30

ZATERDAG 7 DEC

BEERSEL

CC de Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Lucia de Moucheron door

Flairck en Corpus

● 20.00

ZATERDAG 7 DEC**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Folkstroom: Allan Taylor & Bill Jones

● 20.15

ZONDAG 8 DEC**BEERSEL**

CC de Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Live@work: Gjallarhorn

● 20.00

ZONDAG 15 DEC**MEISE**

Cultuurzaal Meise 02-272 00 28

Brusselsesteenweg 69

Tango Nuevo door Quinteto Astor

● 11.00

FILM

WOENSDAG 4 DEC**WEMMEL**

GC de Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Peter Pan, return to neverland

● 14.30

DONDERDAG 5 DEC**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC de Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

O Brother, Where Art Thou?

● 20.00

DINSDAG 10 DEC**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Lantana

● 20.30

TENTOONSTELLING EN HAPPENING ROND COMPUTERGAMING

PLAYTIME in het cultureel centrum

Flash, dj, masterclasses, turtablism, cartoons, games,... misschien allemaal woorden die niet in uw dagdagelijks taalgebruik passen, maar nogal wat jongeren zijn echt begeistert door deze 'fenomenen'. Hoe een computer-game tot stand komt, hoeveel creativiteit er aan de dag moet worden gelegd en hoe inventief je moet zijn om tot een origineel eindresultaat te komen, toont de tentoonstelling PLAYTIME, die onderdeel is van een totaalproject waarin het videospel centraal staat.

De klemtoon wordt gelegd op de muzikale aspecten, de beweging en simulatie van de beweging, de nodige dosis humor die in een game wordt verwerkt en de artistieke en inhoudelijke aspecten van de interface.

Aan deze tentoonstelling gingen een aantal masterclasses vooraf die tijdens de krokusvakantie door de Verbeelding en Spirit vzw in samenwerking met acht culturele partners, waaronder het CC Strombeek, werden georganiseerd. In deze tentoonstelling kan het ruime publiek kennismaken met het resultaat van deze masterclasses: vijf zeer verschillende games die u onderdompelen in de wonderlijke wereld van het videospel.

Blitse activiteiten

Meer nieuws uit de mediawereld: Artefact, het multimediafestival dat in 2000 voor het eerst plaatsvond, is voortaan het kwaliteitslabel voor kunst en nieuwe media van de provincie Vlaams-Brabant en het Kunstencentrum STUK. Artefact bundelt activiteiten in culturele centra, jeugdhuizen en andere organisaties in de provincie en brengt het hele jaar door blitse activiteiten zoals multimediale dans en theater, elektronische muziek, installaties, performances en concerten. Zelf experimenteren met de nieuwe technologie kan in een van de workshops. Surf naar www.artefact.vlaamsbrabant.be

De tentoonstelling PLAYTIME draagt het Artefact-label en is van 4 januari tot en met 2 februari 2003 gratis te bezoeken. Op 4 januari vindt de starthappening plaats. In de loop van de maand januari worden workshops turtablism (game-soundtrack) en Flash (computer-gaming) georganiseerd. Voor info kunt u terecht bij Kristof Smet van het CC Strombeek, Gemeenteplein, Grimbergen.

E-mail kristof.smet@ccstrombeek.be, tel. 02-263 03 48, website www.ccstrombeek.be

ZONDAG 15 DEC**BEERSEL**

CC de Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Minority Report

● 20.00

DINSDAG 17 DEC**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

The Best of Leuven Kort

● 20.15

ZONDAG 22 DEC**TERVUREN**

Studio Filmtheaters

02-768 03 00 (CC Papeblok)

Hoorzeelstraat 63

Filmontbijt: **Minoes** - vanaf 6 jaar

● 10.00 ontbijt,

10.30 filmvertoning

DONDERDAG 2 JAN**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Spirit, Stallion of the Cimarron

● 15.00

DONDERDAG 2 JAN**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

The Pianist

● 20.30

ZONDAG 5 JAN**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Spirit, Stallion of the Cimarron

● 15.00

ZONDAG 5 JAN**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

The Bourne Identity

● 20.30

TENTOONSTELLINGEN

TOT 11 DEC**KRAAINEM**

GC de Lijsterbes 02-721 28 06

Lijsterbessenbomenlaan 6

Foyertentoonstelling:**Gijs Van Rhode**

● woe, vrij en za van 14.00 tot

22.00, zo van 10.00 tot 20.00

TOT 12 DEC**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Luc Deleu en Niels Donckers

● doorlopend

Twintig dansjaren van Anne Teresa de Keersmaeker

Tentoonstellingsbouwers krijgen in het Paleis voor Schone Kunsten voortaan meer armslag. Voor de expositie die ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan van het dansgezelschap Rosas werd opgesteld, is een parcours uitgestippeld dat leidt langs trappen en zaaltjes die tot op heden niet toegankelijk waren voor het publiek. Valse plafonds verdwenen onder de slopershamer. Volgestouwde opbergruimtes werden leeggehaald. Dankzij die drastische ingrepen komt de architectuur van Horta beter tot zijn recht.

Voor zijn verjaardag bedient het gezelschap van Anne Teresa de Keersmaeker zich van het Romeinse cijfer XX en dat roept onvermijdelijk herinneringen op aan het Ballet van de XXste eeuw, waarmee Maurice Béjart indertijd Brussel op de wereldkaart van de dans zette. De 42 jarige choreografe leerde het vak trouwens in diens Mudraschool. Oude foto's onthullen hoe ze de hoekige bewegingen van haar leermeester strikt uitvoerde. Toen ze op haar twintigste in de Nieuwe Workshop met 'Asch' debuteerde, bleek dat ze toch liever haar toevlucht zocht in persoonlijke uitdrukkingvormen. Na een kort verblijf in New York, verblufte ze het publiek met een minimalistisch dansstuk op de bezwerende klanken van de Amerikaanse cultcomponist Steve Reich. Haar pionierssolo 'Violin Phase' wordt nu op een met zand bedekte vloer geprojecteerd. De film werd van op een hoogwerkerskraan opgenomen in Tervuren. Pas nu worden de bewegingscontouren zichtbaar, waarin een bloeiende roos het grondpatroon vormt.

Complexe figuren

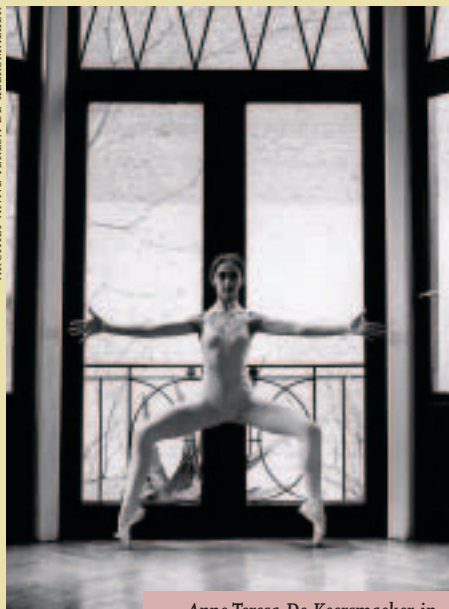
De talrijke schetsboekjes leggen nog complexere bewegingsfiguren bloot; cirkels en spiralen worden afgewisseld met wiskundige berekeningen. Best boeiend voor ingewijden, maar de doorsnee bezoeker zal allicht meer plezier beleven aan de dansschoentjes, de stoelen en de metronomen, die verwijzen naar specifieke produc-

ties, of hoe de dans haast altijd dialogueert met het klankdecor, wat kan worden uitgetest in een apart zaaltje. De tentoonstelling heeft ook een videoklas, waar registraties van alle 28 choreografieën uit de voorbije twee decennia worden afgespeeld. Op een reusachtig filmscherm verschijnen tegelijkertijd beelden van Cynthia Loemij, die een pedagogisch overzicht geeft van de basisbewegingen.

Gedichten, schilderijen en installaties gaan een verbond aan met de choreografische herinneringen en aantekeningen.

Eindeloze kus

Volgens de Oostenrijkse dichter Rainer Maria Rilke worden de gevoelens van de danser door zijn omgeving bepaald. Het meisje aan de biljarttafel van de onlangs overleden Spaanse kunstenaar Juan Munoz belichaamt de eenzaamheid. De eindeloze kus, die door Douglas Gordon werd verfilmd, onderstreept onze affectieve honger. Deze beklemmende thema's komen in het oeuvre van Rosas uitgebreid aan bod. Toch is een evenwichtige levenshouding het ultieme doel. Het taoïstisch werk van Rebecca Horn en het 'Small Hands' dansduet geven hiervan een voorsmaakje. De uitgerekte figuur van

Anne Teresa De Keersmaeker in de Balletschool van Lilian Lambert

Giacometti en het ineengedoken personage van Thierry Decordier vestigen de aandacht op de uitbundige en introverte aspecten van de bewegingstaal. De Oostenrijker Gerhard Jäger ontwierp ter gelegenheid van deze tentoonstelling een danslaboratorium voor kinderen. Daar worden niet alleen de basisprincipes van het klassieke ballet, de breakdance en de Indische tempelrituelen aangeleerd. Ook de legendarische Mohammed Ali treedt voor het voetlicht omdat hij niet bokste als een vechtersbaas, maar als een perfect getrainde danser!

Ludo Dosogne

Rosas XX

Brussel, Paleis voor Schone Kunsten, tot 5 januari 2003

Van dinsdag tot zondag van 10.00 tot 18.00, woensdag tot 21.00. Gesloten op Kerstmis en Nieuwjaar

Info: tel. 02-507 83 21

VAN 13 TOT 22 DEC

LINKEBEEK

GC de Moelie 02-380 77 51

Sint-Sebastiaanstraat 14

Fototentoonstelling door Charles Londers

• vernissage op 13/12 om 20.00, za 14/12 en 21/12, zo 15/12 en 22/12 van 14.00 tot 18.00

TOT 20 DEC

WEZEMBEEK-OPPEM

GC de Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Kam Kiest voor Kunst: Jean Bracke - kunstfotografie

• doorlopend

TOT 6 JAN

WEMMEL

GC de Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Fotografiecircuit: Belgische identiteit door Michel Goessens

• doorlopend

VAN 13 DEC TOT 12 JAN

TERVUREN

Art Gallery Charlotte Van Lorreinen

Nieuwstraat 16 02-306 35 73

Ward Lernout

• vrij, za, zo van 14.00 tot 19.00

VAN 13 DEC TOT 2 FEB

KRAAINEM

GC de Lijsterbes 02-721 28 06

Lijsterbessenbomenlaan 6

Foyertentoonstelling:

Luc Daels

• woe, vrij en za van 14.00 tot 22.00, zo van 10.00 tot 20.00

VOORDRACHTEN CURSUSSEN

VOORDRACHTEN

DONDERDAG 12 DEC

DILBEEK

CC Westrand
02-365 07 56 (VIAC vzw)
Kamerijklaan
Eetgewoonten en tafelmanieren door de eeuwen heen door Machteld De Schrijver
• organisatie: VIAC vzw
● 13.30

DONDERDAG 5 DEC
MEISE
Cultuurzaal Meise
0475-40 23 43
(Guido Van den Troost)
Brusselsesteenweg 69

Bob Mendes

Donderkuren met Bob Mendes - literair-cultureel café
● 20.00

6, 7 EN 8 DEC
VOSSEM
Gemeentelijke Zaal
02-767 81 61 (Robert Arickx)
Dorpstraat 38
24ste tentoonstelling neerhofdieren
Organisatie: Het Voerse neerhof
● 6/12 van 20.00 tot 22.00,
7/12 van 10.00 tot 21.00, 8/12 van 10.00 tot 18.00

DINSDAG 10 DEC
WEMMEL
Gemeenteschool 02-460 75 51

Winkel 56
Bloedinzameling Rode Kruis
● van 18.00 tot 19.45

ZATERDAG 14 DEC
DILBEEK
CC Westrand 02-520 77 30 (Sacha)
Kamerijklaan
Kookavond voor lesbiennes, homo's en bi's
● 18.00

WOENSDAG 18 DEC
BRUSSEGEM
Zaal 'De Herleving' 02-460 75 51
Dorpstraat 53
Bloedinzameling Rode Kruis
● van 18.00 tot 19.45

VRIJDAG 27 DEC
BEERSEL
Kasteel in Rondenbosdomein
02-380 23 85 (CC de Meent)
Alsembergsesteenweg 1046
Vertelnacht in openlucht
met Chris Lomme, Jos Vander meylen (cabaretgroep Komma) en Dirk Desmedt (heemkundig genootschap Van Witthem)
● 19.00

VRIJDAG 27 DEC
GRIMBERGEN
Volkssterrenwacht MIRA
02-269 12 80
Abdijsstraat 22
Astroclub met Frank Deboosere
● 19.30

DINSDAG 31 DEC
VOSSEM
Sporthal
www.JTR.be
Dance 2 Newyear
met DJ II Bop
• organisatie: Jeugdraad Tervuren

KERSTMARKTEN

ZATERDAG 7 DEC
TOLLEMBEEK
Grootste openlucht-kerstmarkt van het Pajottenland met meer dan 120 kraampjes
0476-94 38 58 (Erwin De Leye)
● vanaf 17.00

7 EN 8 DEC
HALLE

02-356 42 59 (Toerisme Halle)
Bergenpoort
Kerstmarkt
met een 50-tal kraampjes
● 7/12 en 8/12 van 14.00 tot 22.00

8 DEC
HULDENBERG
02-686 61 65
(Toerisme Huldenberg)
Gemeenteplein
Kerstmarkt
met een 25-tal kraampjes
● van 11.00 tot 19.00

11, 12, 13, 14 EN 15 DEC
LEUVEN
016-23 71 41 (Leuvense Kerstmarkt)
H. Hooverplein en Ladeuzeplein
Kerstmarkt
met een 120-tal kraampjes
● 11/12 van 16.00 tot 23.00,
12/12, 13/12 en 14/12 van 11.00 tot 23.00, 15/12 van 11.00 tot 22.00

14 EN 15 DEC
GRIMBERGEN
Centrum
02-260 12 95 (Toerisme Grimbergen)
Kerstmarkt
met meer dan 80 kraampjes
● 14/12 van 14.00 tot 21.00,
15/12 van 10.00 tot 20.00

14 EN 15 DEC
DILBEEK
Saviocentrum
Stationsstraat 275

Kerstmarkt
● 14/12 vanaf 16.00, 15/12 vanaf 10.00

ZATERDAG 14 DEC
ZAVENTEM
02-758 87 91
(Gemeentebestuur Zaventem)

Kerkplein
Kerstmarkt
met een 65-tal kraampjes
● vanaf 14.00

VRIJDAG 20 DEC
HOELIAART
Gemeenteplein
0486-80 23 86 (Pieter Rowies)
Openluchtkerstmarkt
Organisatie: VVKSM De Korrelaar
● vanaf 19.00

ZATERDAG 21 DEC
KRAAINEM
Parking Ontmoetingscentrum
Cammeland
0498-73 02 28 (Pascal Demey)
Kerstmarkt
Organisatie: Culturele Raad Kraainem
● doorlopend

TOT 4 JAN
HOELIAART
Het bloemenatelier 02-657 32 73
Solheide 24
Kerst- en eindejaarsversieringen, geschenken, bloemencollages,...
● weekdagen van 14.00 tot 18.00, za en zo van 10.00 tot 17.00 di gesloten

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 januari tot 4 februari 2003 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 4 december a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar 02/767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be.

U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE Petra Goovaerts.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van Chris Vandendriessche.

VORMGEVING Mega.L.Una, Brussel

DRUK A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

2 - Bebouwde kom mag geen slagveld blijven

Verkeersveiligheid is hot, ook in Vlaams-Brabant. Om haar gemeenten te begeleiden bij hun initiatieven rond verkeersveiligheid, heeft de provincie dit najaar een verkeersadviesbureau in het leven geroepen. De aandacht gaat uit naar voorstellen die verband houden met drie centrale thema's: zone 30, veilige schoolomgevingen en zwaar vervoer. Julien Dekeyser, gedeputeerde voor mobiliteit en Peggy Tollet, bestuurssecretaris Verkeersveiligheid lichten toe.

'Onaangepaste snelheid is de eerste oorzaak van het hoge aantal doden en zwaargewonden', steekt Dekeyser van wal. 'Maar liefst 33 procent van de ongelukken met doden of zwaargewonden gebeurt binnen de bebouwde kom. Bovendien is overdreven snelheid de kern van het veiligheids- en leefbaarheidsprobleem in de woonwijken. Daarom moet waar kan en gewenst de zone 30 worden ingevoerd.' Om het uitvoeren van deze plannen vlot te laten verlopen, heeft de provincie een verkeersadviesbureau opgericht. De begeleiding die door dat bureau geboden wordt, bestaat enerzijds uit een stuk administratieve ondersteuning, zoals informatie geven over wetgeving, regle-

menten en subsidies. Anderzijds helpt een team van specialisten bij het opstellen van een concreet actieplan. Om het bestaan van het verkeersadviesbureau bekend te maken, is de dienst mobiliteit van de provincie in oktober l.l. gestart met een informatieronde. Gemeenten, scholen en transportbedrijven kregen tijdens de infosessies te horen met welke vragen ze bij het bureau terecht kunnen. Tegen eind november moesten ze doorgeven welke projecten in hun ogen prioritair zijn. Op basis van deze gegevens is de begeleidingsopdracht van het verkeersadviesbureau sinds deze maand echt beginnen te lopen.

Waarom zone 30?

'Uit alle statistieken blijkt dat snelheid bepalend is bij ongevallen', vertelt Peggy Tollet. 'Een voetganger die bij een snelheid van 30 kilometer per uur wordt aangereden, heeft een sterftekans van slechts 5 procent. Wordt die persoon daarentegen geraakt door een voertuig dat 50 kilometer per uur rijdt, dan loopt de sterftekans op tot bijna één op twee; een erg groot verschil dus. Door de snelheid in woonkernen en verblijfsgebieden drastisch te verlagen, maken we de omgeving opnieuw verkeersveiliger en verkeersleefbaarder. Bewoners zullen vlugger geneigd zijn om bepaalde trajecten weer te voet of met de fiets af te leggen, terwijl ze dat daarvoor veel te gevaarlijk vonden.'

Buurtbewoners raadplegen

Duidelijk herkenbare overgangen zijn onontbeerlijk. De borden met de aanduiding 'zone 30' moeten goed in het oog springen. Daarnaast dringen zich vaak een aantal aanpassingen aan de infrastructuur op. 'Denk maar aan het plaatsen van verkeersdrempels, het versmallen van de straat of het verbreden van het voetpad. Ook het stimuleren van haaks parkeren heeft een afremmend effect op het verkeer', vindt de bestuurssecretaris. Om een zone 30 in te voeren, is overleg met een aantal instanties verplicht. Ten eerste dient een gemeente de buurtbewoners te betrekken bij het initiatief. Als de mensen hun zeg hebben mogen doen, blijkt achteraf vaak dat de nieuwe verkeerszone makkelijker aanvaard wordt. Daarnaast moeten ook

'Overdreven snelheid is de kern van het veiligheids- en leefbaarheidsprobleem in de woonwijken'

het openbaar vervoer, de brandweer en diensten voor medische hulpverlening de plannen inkijken, om na te gaan of de infrastructurele aanpassingen de bereikbaarheid van de woonwijk niet bedreigen. Tenslotte geeft ook de lokale politie advies over de geplande zone 30. Zij staat immers in voor de verkeerscontroles en moet kunnen garanderen dat die ook effectief gehouden zullen worden.

'In schoolomgevingen zijn er meer zwakke weggebruikers, vandaar dat deze zones extra aandacht verdienen', benadrukt Dekeyser. 'Infrastructurele aanpassingen bieden evenwel maar gedeeltelijk oplossing voor de problemen. De ouders zouden daarnaast bijvoorbeeld moeten beseffen dat ze hun auto beter in de garage laten staan. Ook een infoavond over mobiliteit kan veel te weeg brengen. Vorig jaar heeft de provincie een twaalftal scholen begeleid bij hun initiatieven rond car- en fietspooling. Maar we willen nog meer scholen bereiken, liefst via de gemeenten.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Vrachtwagen met glazen deur

Verkeersongevallen waar vrachtwagens bij betrokken zijn, hebben vaak heel ernstige gevolgen. In Vlaams-Brabant vielen er in 2000 bij vrachtwagenongevallen 21 doden en 61 gewonden. Vaak hadden die vermeden kunnen worden als de vrachtwagen was uitgerust met een dode hoekspiegel. 'Daarom denken we eraan om een overeenkomst af te sluiten met transportbedrijven', kondigt Dekeyser aan. De provincie laat zich hierbij inspireren door het Transport-Charter dat warenhuisketen Colruyt al in 1998 afsloot met zijn chauffeurs. Daarin staan het naleven van de verkeersregels, een verkeersveilig rijgedrag en hoffelijkheid centraal. Daarnaast stuurt de provincie aan op garanties van de vervoersbedrijven om het transport door woonkernen zoveel mogelijk te vermijden. 'We gaan uiteraard ook onderhandelen over het snel invoeren van de dode hoekspiegel en het plaatsen van een deur in glas, zodat de chauffeur steeds kan zien wat er onder hem gebeurt', besluit de gedeputeerde.

Kirsten Bertrand

TROTTOIR VAN ÉÉN TEGEL BREED KAN NIET

Vrije basisschool 'De Kleine Prins' in Lennik heeft alvast niet gewacht op het plan van de provincie om zich in te zetten voor een veiliger schoolomgeving. Ouders en leerkrachten richtten drie jaar geleden al de werkgroep 'Verkeer en Mobiliteit' op om de aandacht te vestigen op veilig naar school gaan. Directeur Robert Jans verduidelijkt: 'Onze school ligt langs een drukke weg. 's Morgens en 's avonds passeert hier veel verkeer van of naar Brussel. Daar komt bij dat het trottoir hier maar ongeveer 1 tegel breed is, dus niet bepaald een gedroomde schoolomgeving.' De werkgroep zet zich ondermeer in voor de aanleg van bredere voetpaden en het invoeren van een zone 30. En met succes. 'We vroegen het gemeentebestuur om de infrastructuur van en naar de school veiliger te maken. De gesprekken hadden als resultaat dat aan de school een zone 30 wordt ingevoerd. Bredere voetpaden zullen er ook komen, al brengt die eis heel wat administratieve problemen met zich mee. De voetpaden in kwestie liggen immers langs een gewestweg, en omdat de gemeente terzake niet bevoegd is, kan zij onmogelijk autonoom beslissen om die weg te wijzigen.'

Ouders krijgen rood

Bij het veiliger maken van de schoolomgeving kunnen ook de ouders hun steentje bijdragen. In mei kregen ze een briefje met de vraag om de auto thuis te laten. Zo wil de school de vicieuze cirkel 'meer auto's - meer onveiligheid - nog meer auto's' doorbreken. 'Nog teveel leerlingen worden met de wagen naar school gebracht. Dat zorgt voor verkeersdrukke en chaos aan de schoolpoort. Pa of ma durven al eens op het zebrapad te parkeren, en dat leidt voor de kinderen die klaar staan om over te steken tot een behoorlijk verwarrende situatie', vertelt voorzitter Bart Herremans van het oudercomité. Rond Nieuwjaar plant de werkgroep een ludieke actie aan de schoolpoort om de ouders bewust te maken van dit probleem. Zij die goed parkeren, krijgen van een leerling een groene kaart, foutparkeerders een rode.

Uit een enquête bleek dat eind vorig schooljaar veertig procent van de kinderen te voet of met de fiets naar school kwam. Volgens Herremans stijgt dat aantal gestaag. En de werkgroep wil dat percentage nog optrekken. 'Kinderen die binnen een straal van twee à drie kilometer van de school wonen, kunnen gerust te voet of met de fiets naar school komen. Voor wie verderaf woont, is er het openbaar vervoer, de schoolbus, of kunnen de ouders carpoolen', zegt directeur Robert Jans. Omdat veel ouders ervoor terugschrikken hun spruit alleen te voet of per fiets naar school te sturen, gaat de werkgroep voor begeleiding zorgen. 'We hopen een paar ouders warm te maken voor de taak van gemachtigd opzichter - iemand die het verkeer mag tegenhouden aan de schoolpoort als de kinderen oversteken.'

Vervoersplan opstellen

Ondertussen heeft de politiezone Pajot het startschot gegeven voor onderhandelingen over een scholenovereenkomst. De leerlingen, de schooldirectie, het oudercomité en de gemeentebesturen uit de regio maken met de politie afspraken over veiliger schoolomgevingen. Zone 30, bredere voetpaden en veilige uitstapplaatsen vormen de belangrijkste actiepunten. De overeenkomst voorziet ook dat de vervoerswijze naar school wordt bijgestuurd. Elke school moet een vervoersplan opstellen om te bepalen hoe de leerlingen naar school komen. De bedoeling is om waar mogelijk een voet- of fietspool in te voeren. Verkeerslessen en begeleiding door gemachtigde opzichters zijn dan wel noodzakelijk. De uitvoering van deze plannen start rond Nieuwjaar.

KB

'De aard van het paard' komt thuis onder de kerstboom te liggen en wordt gegarandeerd ons lijfboek van 2003. Alleen al de recensie ervan volstond om mijn ontzag voor het paard sterk te doen toenemen. In millennia evolutie bleek het fraaie dier een taaie overlever te zijn, een geniaal natuurfenomeen. 'De noodzaak om enorme afstanden af te leggen op zoek naar voedsel en water, was waarschijnlijk de beslissende factor in hun biomechanische evolutie', schrijft Stephen Budiansky, de auteur van het boek. 'Het is al even verbluffend hoe een paard zo'n vaart en uithouding (er zijn paarden die vier uur aan een stuk aan 80 km/u kunnen lopen!) kan ontwikkelen uit een dieet van magere grassprietten', schrijft Jan Desmet, de recensent van het boek. Een paard is een geboren topatleet en ziet, hoort, ruikt als de beste.

'Klopt dat wel?' vraag ik me af als ik Gratos onverstoort knabbelend een toef gras zie eten en onbeweeglijk soezend in de deuropening van zijn stal zie staan. Hij is acht jaar oud, in de fleur van zijn leven, en hij houdt er een levensstijl op na die nauwelijks verschilt van die van pensionhouder Joseph die 79 is.

Joseph is een typische autochtone randbewoner, van afkomst boer, van beroep tuinbouwer, en in zijn oude dag meer rentenier dan gepensioneerde. Mannen aan de zuidoostelijke kant van de Brusselse rand zagen hun eigenste bezigheid, druiventee, teloorgaan. Daarop verkochten ze hun erven aan de rijke inwijkelingen die de streek tussen het Zoniënwoud en Waterloo niet kwamen veroveren maar toch innemen. De ouderlijke boerderij van Joseph wordt al jarenlang gerestaureerd door een ex-Brusselselaar, terwijl Joseph zelf een villaatje bewoont dat groot genoeg is voor hem en zijn vrouw en ruim

FOTO: RITA DANHEILS

Randelijk leven

Tot mijn gezin behoort een paard, Gratos. Hij was een aantal jaren in pension op Waalse weides en is nu de taalgrens overgestoken naar de Vlaamse weide van een pensionhouder in Overijse. Gratos is een randbewoner geworden, een van de vele paarden die op de voormalige landbouwgrond rond Brussel de schijn van landelijkheid ophouden.

genoeg staat om in de buurt ervan zijn eigen buitenleven te leiden, niet opgesloten in een verkaveling. Joseph is ook een taaie overlever en natuurfenomeen. Hij steekt sinds zijn veertiende om de haverklap een sigaret op en wuift de vraag of dat zijn gezondheid niet schaadt weg. Het roken is hem inderdaad niet aan te zien, en volgens mij overtroeft hij wat hem schaadt door wat hem baat. Hij heeft zijn duiven weggedaan om in vrede met zijn burens te leven en houdt twee paarden in pension om zichzelf een bezigheid te geven. Hij bouwde in de wei bij zijn huis een stevige stenen stal en houdt zijn stel logés goed in de gaten. De dieren leiden een rustig leven in en om hun stal zoals de man dat doet in en om zijn huis. Ze zijn van afkomst zwervers, van bezigheid grazers, en ze zijn tegenwoordig meer wandelaars dan hardlopers.

Toen Gratos in Wallonië verbleef, leidde hij daar eerst een wild bestaan in

een kudde van wel twintig paarden die door uitgestrekte, glooiende weides galoppeerden en onderling in macht en voedselverwerving concurreerden. Dat alles strookte met de aard van het paard, maar niet met de staat van België, geen Franse Camargue. De weides werden schaarser omdat de grondeigenaars handelaars in onroerend goed werden, de kudde werd kleiner omdat de paardeneigenaars geen hechte groep vormden. De goede gang van zaken leed bovendien onder de wanorde van de paardenclubbazin. Op den duur hadden we genoeg van de wilde haren en jaren. We besloten Gratos naar Vlaanderen te laten verhuizen en aan Joseph toe te vertrouwen.

Maar kan een paard in de rand nog wel zijn eigen buitenleven leiden?

Grote afstanden afleggen om aan voedsel en water te komen mag het

niet meer, alles is binnen bereikbaar. Vaart erin houden mag evenmin. Op stap gaan is voor een paard als voor iedere randbewoner geen kwestie van vaart maar van voorzichtigheid - driedubbel uitkijken bij het oversteken en drie kwartier onderweg zijn om het bos te bereiken. Gratos ziet het villaatje van Joseph en de huizen van de burens, hoort de auto's op de E411 en ruikt in de wind hun uitlaatgassen. Hij ziet, hoort, ruikt ook zijn maat, het tweede paard, en andere paarden in andere weides. Maar zijn leven is hoedanook randelijk in plaats van landelijk. (En er is ook nog dit. Gratos is een Franse draver die in een Vlaams gezin terecht kwam. Zijn maat is ook Frans en heeft een Franstalige eigenares. Joseph heeft daardoor van zijn Vlaamse wei een tweetalige plek gemaakt, wat geen problemen met zich meebrengt. Zo gaat dat in de rand als autochtonen er de orde handhaven.)

Brigitte Raskin

van huizen en tuinen

FOTOS: S. PAUL GEERTS

Een schone slaapster

De oorsprong van het arboretum gaat terug op een initiatief van koning Leopold II. Hij had aan de rand van het Zoniënwoud in de loop der jaren een kleine 400 hectaren grond opgekocht. Vanaf 1870 begon Leopold II een deel van die gronden, het zgn. Kapucienbos, te bebossen met vooral eiken, maar ook met essen, esdoorns, iepen,... Toen de koning in 1900 besloot om een groot deel van zijn privé-bezittingen, waaronder het Kapucienbos, aan de Belgische Staat over te maken, werden al die bezittingen ondergebracht in de zgn. 'Koninklijke Schenking'.

Kampioenen

De idee om in het Kapucienbos een arboretum op te richten, kwam van Alexandre Dubois, de eerste directeur-generaal van de Administratie van Waters en Bossen, die een paar jaar eerder ook de aanzet had gegeven tot de oprichting van het Arboretum van Groenendaal in het Zoniënwoud. Prof. Charles Bommer, conservator van de Nationale Plantentuin, hoogleraar plantenaardrijkskunde aan de ULB en lid van de Hogere Bosraad, werd belast met de realisatie van het nieuwe arboretum in Tervuren.

Bommer stelde voor om de bomen niet volgens families, geslachten en soorten aan te planten, zoals in de meeste arboreta gebeurt, maar volgens hun geografische verspreiding. Bedoeling was om op kleine schaal de belangrijkste bostypen uit de streken met een gematigd klimaat in Canada, de Verenigde Staten, Europa en Azië samen te brengen. Op die manier wilde hij het gedrag van de

Het Geografisch Arboretum van Tervuren is dit jaar precies 100 jaar oud, maar die verjaardagging totaal onopgemerkt voorbij. En het is zeer de vraag of het arboretum de komende honderd jaar zal halen.

uiteemse houtsoorten in het ecologisch milieu van Midden-België bestuderen.

In totaal zijn er in het arboretum 465 verschillende houtsoorten aangeplant, waarvan 155 coniferen of naaktzadigen en 310 loofbomen. Het gaat uitsluitend om botanische soorten die in de natuur voorkomen, dus geen cultuurvariëteiten die het resultaat zijn van allerlei kunstmatige kruisingen. Alleen al om die reden gaat het om een uiterst waardevolle collectie. Bovendien staan er een groot aantal zeer zeldzame of omwille van hun omvang zeer bijzondere bomen. Het standaardwerk 'Bomen in België' telde goed tien jaar geleden in Tervuren bijvoorbeeld meer dan 35 'kampioenen', dit zijn de dikste bomen van hun soort. Toen een internationale delegatie van de International Dendrology Society (IDS) vorige maand het arboretum bezocht, waren de delegatieleden, waaronder enkele van de meest prominente botanici en dendrologen ter wereld, ten zeerste onder de indruk van de botanische rijkdom van de collectie en de omvang van vele bomen na nauwelijks honderd jaar.

Onherstelbare schade

Helaas ontbreekt het de Koninklijke

Stichting aan dynamisme bij het beheer en de promotie van deze botanische schatkamer.

Naar aanleiding van het bezoek aan het arboretum liet de Belgische voorzitter van het IDS Philippe de Spoelberch, zich in ongewoon scherpe bewoordingen uit over de manier waarop het arboretum wordt beheerd. 'De bestuurders van de Koninklijke Schenking zijn van mening dat de dendrologische collecties van het arboretum weinig publiek belang hebben. Er wordt geen enkele inspanning gedaan om het bestaan van dit arboretum met zijn enorme rijke collecties bekend te maken. Er zijn nergens naamplaatjes aangebracht en er is geen enkele brochure voor de bezoekers beschikbaar', aldus de Spoelberch. Erger nog dan het ontbreken van een publieksgericht beleid is dat dit uitzonderlijke dendrologische patrimonium in de komende jaren onherstelbare schade dreigt op te lopen indien het huidige lamentabele beheer niet wordt omgebogen. Sinds meer dan 10 jaar worden er nog nauwelijks nieuwe bomen aangeplant, diverse boomgroepen zijn aan verjonging toe of moeten dringend worden uitgedund om de bomen meer ruimte te geven... Dat neemt niet weg dat het arboretum nog steeds uitzonderlijk mooi is en een bezoek ruimschoots waard.

Paul Geerts

Het Arboretum van Tervuren ligt aan de Eikestraat 102 in Tervuren en is dagelijks vrij te bezoeken van zonsopgang tot zonsopgang. Reken voor een wandeling minstens een halve dag. Info: tel. 02-767 69 04

Overijse is een bijzonder grote gemeente. Ze telt vele gehuchten die breed verspreid liggen over het glooiende landschap van hellingen en dellingen die vormgeven aan de druivenstreek. Tot mijn schaamte moet ik bekennen dat ik die streek, mijn thuisbasis, doorgaans per auto doorkruis, op weg naar of op de terugkeer van elders. Onderweg doe ik één plaats aan waar ik eerbiedig verdraag: op de vlakte van Terlanen, een intrigerend landschap.

Krijgsgevangenen in Overijse

Het is een heel eind rijden van de dorpskom van Terlanen naar het centrum van Overijse. Een kronkelweg voert je steil bergop in de richting van de Waverse steenweg die Overijse met Wallonië verbindt. Omgekeerd, als je uit het centrum van Overijse vertrekt, voert een zijstraat van de Waverse steenweg je licht omhoog richting Terlanen. Tussenin, aan de huizen van de kronkelweg of aan die van de zijstraat voorbij, beland je in the middle of nowhere - een lange betonweg door een brede vlakte. Dit is 'het veld' van Terlanen, landbouwgrond, niet versneden tot lapjes en afgewisseld met verkavelingen. De vlakte heeft alleen reliëf als de maïs opschiet en het graan hoog staat en daar waar bomen of struiken de kop opsteken. Halverwege staat een dierenhotel, laagbouw achter een rij populieren.

Zo'n schaars bebouwd en plat land in de hoofdstedelijke rand verrast. Er is daar meer hemel dan aarde te zien. De zon gaat

van Terlanen. Goedhuys kende de druivenstreek, onder andere omdat zijn vader er notaris was geweest en een schat aan kadasterkaarten bezat.

Het plan werd uitgebreid van een renbaan tot een 'Nationaal Sportpark Albert I'. Daarin was plaats voor én kinderspeelpleinen én kampeerterrinen én openluchtporten. Een piste zou hét Belgische mekka van de gemotoriseerde sporten worden. Alles werd tot in de puntjes architecturaal en financieel op papier gezet en la commune d'Overijssche maakte van de oude Nijvelsebaan alvast een betonweg in de hoop dat die een goudader zou worden.

Maar dat alles bleek buiten de boeren gerekend, het volk dat in het Nederlands werd aangesproken over de onteigening van de hectaren landbouwgrond voor het sportpark. De boeren hakten op de plannen in en kregen warempel hun zin: wat de omloop van Terlanen had kunnen worden, bleef het veld van Terlanen, wat La Libre Belgique als 'la valse des millions' had bestempeld, eindigde op een sisser.

Het waren overigens geen tijden voor grootse plannen, wel tijden van erge gebeurtenissen. De tweede wereldoorlog brak uit, de strijd van soldaten in plaats van sporters. De Duitse bezetter wilde een vliegveld aanleggen op de vlakte van Terlanen, maar eer het zo ver kwam, besloot de Engelse overwinnaar er een militair kamp op te trekken. Wat Marcel Goedhuys tot 'plaine de camping et solarium' had bestemd, werd begin 1945 'Prisoner Of War Camp 2228', een transitkamp voor Duitse krijgsgevangenen, die er op hun oorlogsverleden onderzocht werden.

Aan weerszijden van de betonweg klapte een bareel naar beneden. Tussen beide barelen lagen aan de kant Terlanen de Lager van de krijgsgevangenen, tien aan elke kant, alle twintig apart omheind, alle twintig samen dubbel afgesloten met prikkeldraad. Op de hoeken stonden wachttorens. Er was een paradeplein, een kapel en een hospitaal (ongeveer waar nu het dierenhotel staat). Aan de kant Overijse, links en rechts van het rond punt dat de Engelsen hadden aangelegd om hun vrachtwagens te kunnen keren, stonden de tenten, later de barakken, van de Engelsen en de Belgen. Naast de Belgen logeerde de vrouwelijke Auxiliary Territorial Service, met Mary Churchill, dochter van, als leidster.

Souvenirkiekjes

'Het kamp van Overijse' op 'het veld van Terlanen' bestond van het voorjaar 1945 tot het najaar 1946, twee zomers en een harde winter lang. Er is niet teveel over geweten. De geallieerden, zeg maar hoge militairen die het plaatselijk voor het zeggen kregen, hielden hun naoorlogse potjes (vol profijtlijke overwinning en misdadige afrekening) liever ge-

26

FOTO: UIT 'HET DUITSE KRIJGSGEVANGENENKAMP NUMMER 2228 VAN OVERIJSE-TERLANEN' DOOR G. DEBECKER

Het kamp van Terlanen in 1946

er grandioos op en onder en de wolken voeren er massascènes op. In de vooravond zie je er kleurenspektakels. Ik, in mijn eentje in mijn auto op de smalle weg, voel me krimpen tot een stipje in de wijde wereld. Het gebeurt dat ik stop en uitstap aan het zogenaamde 'rond punt' dat niet meer is dan een terzijde van de weg, de Nijvelsebaan. Er staan daar een gedenksteen en een jonge boom, en ik denk er aan schrijver Heinrich Böll en het brood van zijn jeugd.

Een ideaal kampeerterrin

Het Terlanenveld heeft altijd tot de verbeelding gesproken en Marcel Goedhuys werd de kampioen van die fantasie. Die Brusselaar was verzot op zijn Harley Davidson, won in 1932 de snelheidskoers voor amateurs in Francorchamps en droomde van een beter motorcircuit dan dat in de Waalse bossen. Zijn renbaan moest open en bloot komen te liggen, zonder inkompunten of uitkijkposten voor sluiktoeschouwers, en daarvoor bestond geen betere plek dan de vlakte

dekt. Ze volgden de oorlogswetten en schikten zich naar de regels van het Rode Kruis, maar ze namen niet de gewoonte aan hun aanpak precies te beschrijven, laat staan namenlijsten uit te hangen. Daarom rapporteer ik met voorbehoud dat zich onder de tienduizenden Duitsers die in POW 2228 passeerden, kampoversten van Bergen-Belsen bevonden en SS'ers die hadden vermoord in het Franse Oradour. In Overijse ontmaskerd, in Brussel doodgeschoten, in Schaarbeek begraven, aan de Reyerslaan, daar waar nu de VRT-mast prijkt. Ik weet er het fijne (en juiste) niet van, maar het spreekt ook tot mijn verbeelding.

De SS'ers verraadden zichzelf door het ingebrande bloedgroepnummer onder hun oksel, of door de wonde waaruit bleek dat ze het letterlijke brandmerk hadden willen kwijt-raken. Zulke dingen werden vastgesteld en voortverteld, maar zijn niet op foto's te zien. Er is trouwens, behalve de graven van krijgsgevangenen die het niet overleefden, niets van de harde werkelijkheid in het kamp op foto's te zien. Niets van de ontsnappingspogingen via zelfgegraven tunnels en van de bestraffingen die soms sadistische kwellingen waren. Niets van het gedrag van de Schotten, de hardvochtigste bewakers. Niets van ziekte en dood, laat staan van de epidemie van dysenterie die eind 1945 tientallen slachtoffers maakte.

De foto's van het kamp zijn ofwel souvenirkiekjes onder kameraden ofwel overzichtsbeelden vanuit de wachttorens. De kiekjes ogen gemoedelijk en tonen dat het kampleven minder hard werd nadat, zeg ik gemakshalve zwart-wit, de goeden van de slechten waren gescheiden en die laatsten op transport waren gezet. De overzichtsbeelden zijn indrukwekkend. Het lijkt wel om een tentenkamp in de Sahara te gaan, of, als het zichtbaar winter is, om een basiskamp op de Noordpool. Een modelkamp, strikt georganiseerd, goed gedisciplineerd, met op den duur lossere teugels. In de eerste maanden hadden de duizenden gevangenen het kamp zelf moeten aanleggen - veel graaf- en grondwerk. In de laatste maanden deden ze volop aan openlucht sport - hardlopen, verspringen en voetballen. Op warme zomerdagen mocht op het gras geluierd worden en was het Terlanenveld wél een solarium geworden.

Dagelijks brood

Engelsen, Belgen, Duitsers, gevangenen en bewakers, er krioelde een massa mensen op het Terlanenveld. Daarin kijk ik uit naar één enkeling, krijgsgevangene Heinrich Böll, een man uit Keulen, later de Nobelprijswinnaar Literatuur 1972. Dat hij zich in Overijse bevond, staat nergens zwart op wit geschreven (of werd tot nu toe nergens zwart op wit gelezen), maar het is afdoende bewezen. Böll, toen een twintiger, was van april tot september 1945 krijgsgevangene in België. Hij was een goede, allesbehalve nazigezind. Er werd eerst aangenomen dat hij in 'het kamp van Waterloo' had verbleven, tot bekend werd dat er geen kamp van Waterloo heeft bestaan (na Napoleon welteverstaan). Krijgsgevangenen die in het station van Terhulpen arriveerden, werden vandaar niet naar het nabijgelegen en bekende Waterloo gedi-rigeerd, wel naar het nabijgelegen en onbekende Terlanen. Böll zelf vertelde over zijn kamp iets dat achteraf alleen voor het kamp van Overijse bleek te kloppen, namelijk dat de Duitsers hun militaire onderscheidingstekens op hun kleding mochten naaien. Dat ergerde hem. Hij deed er niet aan

FOTO: EDGARD ALSTEENS
De vlakte van Terlanen vandaag

mee en verdeelde de krijgsgevangenen (die uitzicht hadden op terugkeer naar de Heimat) op zijn beurt in goeden en slechten in, niet-opnaaiers en naaiers. Dat staat zwart op wit in zijn werk, in het verhaal 'Toen de vrede uitbrak'. Daarin klinkt ook de stem op van de Engelse kampbewaker die begin mei 1945 rond het kamp liep en door een luidspreker 'Hitler is dead, dead is he' riep.

Ooit las ik alle boeken van Heinrich Böll (1917-1985), met bewondering en groot leesplezier. Hij schreef nochtans altijd opnieuw over de oorlog. Maar in mijn herinnering schreef hij altijd opnieuw over brood, warm, ovenvers brood, het beste wat een mens kan overkomen - en het beste wat een Duits kind kon overkomen na de eerste wereldoorlog en een soldaat in elke oorlog. In 'Het brood van mijn jeugd' schrijft Böll: 'Dikwijls overvalt me nu nog, als ik mijn salaris heb gehaald en met de biljetten en het losse geld in mijn zak door de stad loop, de herinnering aan de wolvenangst van vroeger dagen en dan koop ik brood, dat vers in de etalages van de bakkers ligt: ik koop er twee die me bijzonder aantrekkelijk lijken, en in de volgende winkel nog een en van die kleine, bruine, knappende broodjes, veel te veel, die ik dan later in de keuken van mijn hospita leg, omdat ik nog geen vierde part van het gekochte brood kan opeten en de gedachte dat het brood zou kunnen bederven me met angst vervult.'

Dit is andere lectuur dan het verslag van een inspectiebezoek dat het Rode Kruis bracht aan POW 2228. Aan dat interessante document is een weekmenu van de krijgsgevangenen toegevoegd. Veertien keer brood, twee keer per dag, Brot als Frühstück en Abendbrot. Vermoedelijk vers, want het kamp had zijn eigen bakkerij. Toen zowel het kamp als die bakkerij op volle toeren draaiden, werden er gemiddeld 28.000 broden per dag gebakken. Over de kwaliteit van dat brood kan ik me niet uitspreken, maar over de hoeveelheid kan zelfs een broodfreak als Böll niet geklaagd hebben. Daaraan denk ik, als ik tegenwoordig op het rond punt op het Terlanenveld stop en uitstap. Het leed is er geleden en de grond is er de harde tijd van het kamp te boven gekomen en weer vruchtbaar geworden. Het Terlanenveld van Overijse moet voorwaar het meest interessante landschap van de rand zijn. Ik zweer u dat er een spook rondwaart dat aan de wind die er vrij spel heeft, de boodschap 'Hitler is dead, dead is he' meegeeft.

Brigitte Raskin

Ik dank alle informatie in dit stuk aan Gilbert Debecker, Het Duitse Krijgsgevangenenkamp nummer 2228 van Overijse-Terlanen, Bijdrage IX tot de geschiedenis van Ilse-, Lane- en Dijleland, Overijse, 1984.

FOTO'S: PASCAL VIGNERON

Een heerlijke winkel met al het goede van eigen bodem

Samen met een vriend maakte hij wijnen van de typische vruchten van de streek zoals appels, peren, kruisbessen en krieken. Die vriend stelde in 1995 voor met een zaak te beginnen om zo hun flessen aan de man te brengen. Het tweetal ging voorzichtig de commerciële toer op en ze verkochten in bijberoep hun wijnen in een grote loods die een familielid ter beschikking had gesteld. Het bedrijf kreeg de naam Zuid Brabantse Fruitwijnen. Op beurzen en ambachtelijke markten pakten ze met hun producten uit, en wisten ze de belangstelling te wekken van de plaatselijke horeca. De verkoop begon te lopen!

Verruimd aanbod

Merkwaardig genoeg was het de juist de vriend die het hele avontuur had voorgesteld, die al snel afhaakte. Johnny Sterck stond toen voor een moeilijke keuze: het bedrijf opdoeken of zich er volledig aan gaan wijden. Hij koos voor het laatste. Daarvoor was trouwens al beslist het gamma artikelen te verruimen met andere dan de eigen producten en er aldus een Streekproductencentrum van te maken. Het verrassende assortiment beperkte zich aanvankelijk tot de bieren van twee à drie geuzebrouwerijen en een aantal confituren, maar toen hij voor zijn inkomen helemaal afhankelijk werd van dit bedrijf, breidde Johnny Sterck het aanbod aanzienlijk uit. Daarenboven verhuisde hij in 1997 naar een grotere ruimte, in de Poststraat in Halle. Om maar één voorbeeld te geven:

Het begon met een passie voor fruitwijnen, en nu leidt Johnny Sterck het Streekproductencentrum in Halle, waar u terecht kunt voor authentieke voedingsmiddelen uit het Pajottenland en de Zennevallei.

hier vindt u de lambieks, geuzen en krieken van de twaalf resterende ambachtelijke lambiekbrouwerijen van België. Voor de liefhebber dus een heerlijke winkel.

Lachen geblazen

Uiteraard nemen de eigen producten van Johnny Sterck een belangrijke plaats in op de rekken. Naast de fruitwijnen zijn er ook fruitjeneveren en

Elke bezoeker krijgt hier drie glazen wijn en mag van twee soorten kaas proeven

gewone jeneveren zoals Sint-Veroonjenever van 35° en Halse Zwarte van 45°. In het aanbod zitten voorts kazen zoals Pastoorskaas, Schepkaas, Brusselse kaas, Mandjeskaas enzovoort. De bekende confituren van Wildiers uit het Hageland zijn hier sinds kort eveneens verkrijgbaar en er is een rijke keuze aan biologische fruitsappen. In het midden van de winkel staan stapels manden van verschillende grootte, waarmee

een smakelijk geschenkpakket kan worden samengesteld.

Johnny Sterck troont ons mee naar de ruimte achter de winkel, waar de apparatuur staat waarmee hij zijn eigen producten vervaardigt, en waar hij de mensen ontvangt die op bedrijfsbezoek komen. 'Vaak zijn dat bejaarden en die krijg ik na hun derde glas altijd aan het lachen met een grap', bekent hij. Elke bezoeker krijgt hier drie glazen wijn en mag van twee soorten kaas proeven. Aan het slot van de rondleiding worden nog een aperitief en een jenever aangeboden. Omdat het eigen producten zijn, komt het bedrijf met de lage entreprijs van drie euro toch uit de kosten. En natuurlijk wordt gehoopt dat de bezoekers ook wat zullen kopen.

Ontvangstruimte

Binnenkort gaat het Streekproductencentrum er anders uitzien. Johnny Sterck vindt het niet prettig dat hij de bezoekers moet ontvangen in de werkplaats waar zijn apparaten staan. Het staat er wat vol en in de winter is het er ook te koud voor een proeverij. Daarom gaat hij daarvoor een aparte ruimte inrichten. Dat hij zoiets aandurft wijst er allicht op dat het goed gaat met het bedrijf. Halle kan trots zijn op dit Streekproductencentrum, dat allerlei artikelen, waaronder de unieke lambiekbieren, in ere houdt. **GVS**

Streekproductencentrum, Poststraat 3A, 1500 Halle, tel. 02-361 31 90, fax 02-356 86 15, e-mail: info@streekproductencentrum.be, website: www.streekproductencentrum.be

Kijk nu toch eens wat we hier hebben!

Galerij Ise.Dase verenigt kunst en ambacht

Ise.Dase. De dialectnaam van de kunstgalerij van Bruno Van Ranst en Mia Bogaert drukt precies uit waar ze voor staat: 'Voilà, kijk eens wat we hier hebben.' Geen kunst met een grote K, maar werken die kunst en ambacht in zich verenigen en waarbij het plezier van de maker en de koper voorop staat.

'De sieraden die ik maak, noem ik net daarom geen juwelen', vertelt Bruno Van Ranst. 'Wij bieden eenvoudige,

Verrassend aanbod

Bruno maakt in zijn atelier de meest uiteenlopende dingen voor de meest verschillende smaken en gelegenheden. Een guldig cadeau of een elegant schaalje in oosterse stijl, originele sieraden of reusachtige beelden van meer dan 2 meter hoog. 'Zolang het een uitdaging is en ik het leuk vind, wil ik alles maken wat er van klei te maken valt', vertelt hij. Voor zijn vrouw Mia Bogaert is werken met klei een hobby. Ze heeft een voltijdse baan waardoor er weinig tijd overblijft om te boetseren. Toch zijn er in de galerij ook werken van haar te vinden.

Je kunt bij Ise.Dase gewoon binnenwandelen en iets uitzoeken wat je mooi vindt. Maar Bruno werkt ook in opdracht. Op tafel staan twee zorgvuldig ingepakte, geboetseerde jongenskopjes. 'De moeder vond het leuk om de portretten van haar zonen te laten uitwerken in klei: een cadeautje voor papa's verjaardag.' Het ligt misschien minder voor de hand, maar ook bedrijven kunnen in het Beigemse kunstatelier terecht.

Zakenmensen zitten soms met de handen in het haar over een origineel geschenk voor hun goede klanten of collega's. Het kan toch niet altijd wijn zijn, of alweer een agenda! Leg het probleem voor aan Bruno Van Ranst en hij komt ongetwijfeld met een uniek en creatief idee op de proppen, aangepast aan het bedrijf in kwestie. Tot slot kun je bij Ise.Dase ook je stress kwijt, want Bruno geeft drie avonden per week cursussen. 'De mensen leren hier pottendraaien of boetseren. Ik breng hen de basistechnieken bij en vervolgens mogen ze hun creativiteit de vrije loop laten. Alleen als ze vragen hebben of niet verder kunnen, steek ik een handje toe. Het kunstwerk moet een creatie van de cursist zelf zijn.'

Uiteenlopende contacten

'Het boeiendste aan dit vak is dat ik op verschillende manieren met uiteenlopende mensen in contact kom', zegt hij. 'In de cursussen zitten soms heel eenvoudige mensen die gewoon op zoek zijn naar een nieuw soort ontspanning. Zakenlui komen voor een origineel relatiegeschenk of nemen werknemers mee naar demonstraties of zogenaamde incentives, waar ze zelf met klei aan de slag kun-

'Het is veel prettiger dat iedereen iets van je kan kopen, dan dat je het moet hebben van één exclusief en peperduur stuk'

nen om elkaar op een andere manier te leren kennen. In de vakanties geef ik ook cursussen voor kinderen, wat weer een heel ander publiek is. Nieuwsgierige lieden lopen al eens binnen en gaan weer weg met een leuk halssnoer of een potje voor op de salontafel.' Afwisseling genoeg dus in de job van Bruno Van Ranst. 'Dat heb ik nodig', zegt hij, 'precies daarom doe ik dit werk zo graag.'

Ines Minten

Ise.Dase
Beigemsesteenweg 375
1852 Grimbergen (Beigem)
tel. 02-269 75 37
e-mail: ise.dase@skynet.be

The Ise.Dase Gallery combines art and craftsmanship

At their Ise.Dase Gallery, Bruno Van Ranst and Mia Bogaert make the widest conceivable range of objects for the most diverse tastes and occasions. Whether it's a jokey present, an elegant plate in the Oriental style, an original ornament or a giant sculpture more than six feet high, they can oblige. 'As long as it's a challenge and I think it's a nice idea, I'm willing to make anything that can be made from clay', says Bruno.

Mia Bogaert, Bruno Van Ranst en hun zoontje

speelse ontwerpen, die we verkopen tegen een betaalbare prijs. Het is veel prettiger dat iedereen iets van je kan kopen, dan dat je het moet hebben van één exclusief en peperduur stuk.' En inderdaad, 12 euro voor een stel originele oorkringen in klei is best democratisch te noemen.

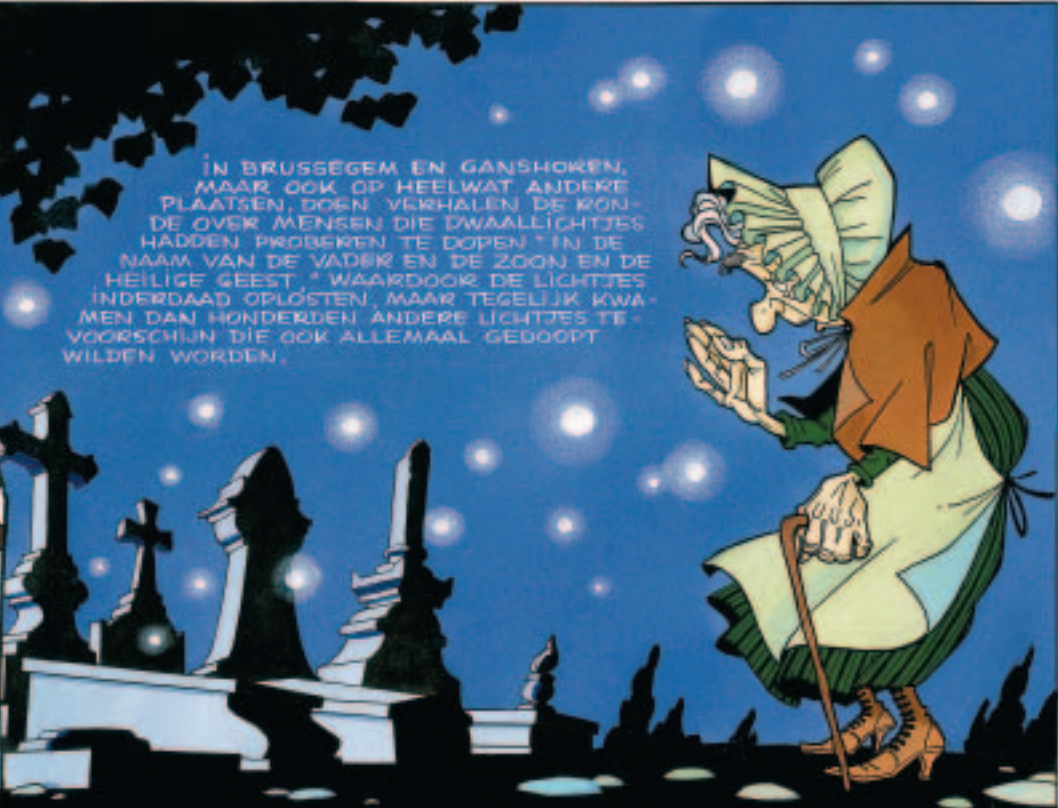
Bruno Van Ranst kreeg als student de smaak van het pottendraaien en boetseren te pakken. De hobby groeide en werd een volwaardige job. Een droom van velen, maar slechts weinigen durven de stap te zetten. 'Als je iets echt wil bereiken, moet je risico's durven nemen, want anders kom je er zéker niet', zegt hij. Bruno heeft de uitdaging aangenomen en is nu al 12 jaar zelfstandig kunstenaar-keramist. De kunstgalerij Ise.Dase bestaat bijna zes jaar.

DWAALLICHTJES

B

IJ VALAVOND KONDEN VANUIT HET NIETS PLOTSELING DANSENDE LICHTJES OPDUIKEN BOVEN VENNEN, MOERASSEN OF OP KERKHOFEN, DE ZOGENAAMDE DWAALLICHTJES OF DWAASLICHTJES, ALS JE ERVOOR OP DE LOOP GING, KWAMEN ZE ACHTER JE AAN. ALS JE ZE DAARENTEGEN DURFDE BENADEREN, SLOEGEN ZIJ OP DE VLUCHT. IN STALLEN WERDEN ZIJ OOK VAAK GEZIEN, ZODAT MEN ZE OOK WEL STALLICHTJES NOEMDE.

ONZE VOOROUDERS BRACHTEN ZE IN VERBAND MET DE ZIELEN VAN ONGEDOOPTE KINDJES EN MISKRAMEN, DIE BEVONDEN ZICH VOLGENS HET VOLKSGELOOF IN "HET VOORGEBORCHTE VAN DE HEMEL." ALS DE LEVENDEN ALSNOG EEN DOOPSEL OVER HEN UITSPRAKEN, WAREN ZE VERLOST EN GING DE ECHE HEMELPOORT VOOR HEN OPEN. TOCH LIEP ER AL EENS IETS FOUT BIJ ZO'N POSTHUUM DOOPSEL.

IN BRUSSELEM EN GANSHOKEN, MAAR OOK OP HEELWAT ANDERE PLAATSEN, DOEN VERHALEN DE RONDEN OVER MENSEN DIE DWAALLICHTJES HADDEN PROBEREN TE DOPEN * IN DE NAAM VAN DE VADER EN DE ZON EN DE HEILIGE GEEST * WAARDOOR DE LICHTJES INDERDAAD OPLOSTEN, MAAR TEGELIJK KWAMEN DAN HONDERDEN ANDERE LICHTJES TE VOORSCHIJN DIE OOK ALLEMAAL GEDOOPT WILDEN WORDEN.

HET WAS DAAROM HEEL BELANGRIJK OM IN DE DOOPFORMULE NADRUKKELIJK TE ZEGGEN: "IK DOOP U ALLEEN IN DE NAAM VAN..." IN KAPELLE-OP-DEN-BOS HAD EEN OUD VROUWTJE DAT VERZUIMD EN ZIJ WAS GENOODZAAKT HEEL DE NACHT DOOR TE BLIJVEN DOPEN. 'S MORGENS VIEL ZE MORSDOOD VAN DE INSPANNING. EEN BOERENKNECHT DIE WATER WAS GAAN SCHEPPEN AAN EEN POEL, WIST GEEN RAAD MET AL DIE LICHTJES DIE HEM PLOTS OMRINGDEN. IN PANIEK KWAM HIJ IN HET WATER TERECHT EN VERDRONK.

WAT VOORAL NIET MOCHT WAS NAAR DE LICHTJES WIJZEN OF WENKEN, WANT DAN KWAMEN ZE RECHT OP JE AF. EEN JONGEN UIT HULSHOUT HAD DAT TIJDENS EEN STROOPTOCHT TOCH AANGEDURFD...

TOEN DE LICHTJES OP HEM AFKWAMEN, ZETTE HIJ HET OP EEN LOPEN NAAR EEN STAL IN DE BUURT. OP HET MOMENT DAT HIJ DE STALDEUR ACHTER ZICH DICHTSLOEG, HOORDE HIJ EEN HEVIGE KNAL...

TOEN HIJ, VAN DE SCHRIK BEKOMEN, EVEN LATER GING KIJKEN, ZAG HIJ DAT DE DEUR EEN ZWARTGEBLAKERDE PLEK VERTOONDE. IN JETTE OVERKWAM EEN VROUW IETS GELIJKARDIGS; DAAR BLEVEN ER DRIE BLOEDVLEKKEN ACHTER OP DE DEUR.

DWAALLICHTJES KONDE OOK IN HUIS BINNENDRINGEN. IEMAND UIT DE RAND MAAKTE DAT ZELFS ENKELE JAREN GELEDEN NOG MEE. TOEN HIJ OP EEN NACHT WAKKER WERD, ZAG HIJ EEN BLAUW-GROEN SCHIJNSEL VANONDER ZIJN BED VANDAAN KOMEN. BIJ NADER ONDERZOEK ONTWAARDE HIJ ACHTERAAN ONDER HET BED EEN ZWAKKE LICHTBRON...

HIJ VERONDERSTELDE DAT HET EEN OF ANDER TOS-FORESCEREND SPEELTJE VAN DE KINDEREN WAS EN KNIPTE BENIEUWD HET LICHT AAN... ER BLEEK ECHTER HELEMAAL NIETS ONDER HET BED TE LIGGEN... TOEN HIJ HET LICHT WEER DOOFDE, WAS HET SCHIJNSEL NERGENS MEER TE BE-SPEUREN.

‘Heimwee heb je hoe dan ook’

Het meest opvallende verschil tussen landen is het gevoel voor humor, want in elk land liggen de klemtonen anders, vindt Natasja Rakhovitch uit Wit-Rusland. Samen met haar man Alexander vestigde ze zich vijf jaar geleden in de Saviowijk in Dilbeek, omdat ze niet meer konden leven in het politieke klimaat in het van de Sovjet-Unie afgescheiden Wit-Rusland.

Vergelijken met haar thuisland Wit-Rusland doet Natasja liever niet. ‘Dat zou niet eerlijk zijn. Alles is gewoon anders en dat moet je als buitenlander aanvaarden. Maar in de Saviowijk in Dilbeek voelen we ons thuis. Ik heb de indruk dat ik hier al heel lang woon; dat gevoel heb ik toch als ik in de wijk op straat loop en bijvoorbeeld goeden-dag zeg tegen de postbode. Contacten leggen begint met taal. Nederlands begrijpen ging eigenlijk vrij snel, zowel voor mijn man als voor mezelf. Ik ben licentiate Duits en hij is licentiaat Engels. Bij ons thuis worden alle talen gesproken; we kennen hier een aantal mensen uit de vroegere Sovjet-Unie, maar ook Nederlands- en Franstaligen. Ik heb gedurende vier maanden een cursus Nederlands gevolgd, maar het meeste heb ik toch opgestoken door gewoon met iedereen te praten. Op relatief korte tijd hebben we hier heel wat kennissen gekregen, onder andere via de volkskunstgroep Pippezijpe. In Wit-Rusland zingen en dansen de mensen voortdurend en dus ging ik op zoek naar een vereniging voor ons dochtertje (9) die meer biedt dan alleen maar dansinitiatie. Zo ben ik terecht

gekomen bij Pippezijpe, waar ik na een jaartje ook zelf lid van ben geworden. De groep zorgt geregeld voor uitwisselingen met buitenlandse volkskunstgroepen, waardoor we volksdansen en folklore uit de hele wereld leren kennen.’

Afgelijnde seizoenen

‘Je moet meer doen dan alleen maar in Dilbeek komen slapen, vinden we. Daarom helpen we mee in de parochie en doen we vrijwilligerswerk voor een paar verenigingen. Onder andere op de Bouwkermis, een vierdaags feest van de parochie, zijn we telkens van de partij. Maar anderzijds respecteren we degenen die daar anders over denken. Het gaat tenslotte om een eigen keuze. Mensen moeten op alle vlakken zichzelf kunnen blijven, zeker als het gaat over integratie, wat ik eigenlijk maar een raar woord vind. Voor mij betekent dat bewijzen dat je kunt leven zoals de mensen van het land waar je naar verhuist. Jezelf blijven met respect voor de traditie van het nieuwe land,

‘Integratie betekent voor mij dat je kunt leven zoals de mensen van het land waar je naar verhuist, maar tegelijk jezelf blijven’

en vooral je er goed voelen. Er heersen natuurlijk altijd andere gewoontes in een vreemd land. Heimwee heb je hoe dan ook. Ik mis bijvoorbeeld de sneeuw. Ik ben in het noorden geboren en daar valt in de winter elke dag nieuwe sneeuw. Skieën en schaatsen zijn ginder de gewoonste

FOTO: PASCAL VIGNERON

Natasja Rakhovitch en Alexander met hun dochter

zaken, iets zoals turnen hier. Seizoenen zijn goed voor de mensen en die zijn in Wit-Rusland veel duidelijker afgelijnd dan in België. Hier zou je best het hele jaar door dezelfde kleren kunnen aantrekken.’

Gelukkig met minder

‘Het levensniveau in Wit-Rusland is een stuk lager dan in België. Je moet er hard werken voor de kost en dan spreek ik nog niet over geld opzij zetten om te reizen of je iets extra te permitteren. Maar de mensen zijn ginder ook gelukkig en dat heeft volgens mij met het klimaat te maken. Mijn familie woont nog in Wit-Rusland en deze zomer ben ik hen voor het eerst in vijf jaar gaan bezoeken. Het weerzien was heel emotioneel en daarvoor spookt het nu nog af en toe door mijn hoofd dat ik eventueel wel terug zou willen. Misschien nogal logisch, want ginds kom je opnieuw in aanraking met je eigen moedertaal en traditie. Aan de andere kant hebben we hier een leven opgebouwd en was ik blij toen ik terug was in Dilbeek. Eigenlijk zijn er twee plaatsen waar ik mij goed voel.’

Natasja Rakhovitch

‘Heimweh hat man auf jeden Fall’

Gemeinsam mit ihrem Mann Alexander hat sich Natasja Rakhovitch aus Weißrussland vor fünf Jahren im Saviowijk in Dilbeek niedergelassen, da beide im politischen Klima des von der Sowjetunion losgesagten Weißrussland nicht mehr leben konnten. ‘Wir glauben, dass man mehr tun muss, als nur zum Schlafen nach Dilbeek zu kommen. Daher helfen wir in der Kirchengemeinde mit und sind ehrenamtlich in einigen Vereinen tätig. Integration bedeutet für mich zu beweisen, dass man so leben kann wie die Menschen in dem Land, in das man gezogen ist. Man muss sich selbst treu bleiben und den Respekt vor den Traditionen des neuen Landes wahren, und vor allem muss man sich dort wohl fühlen.’